

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 177.
1938. augusztus 11., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

A kisebbségi főkormánybiztosság

működéséről szóló szabályrendelet eredeti szövege

Intézkedések a kisebbségek jogairól és kötelességeiről

A kisebbségi főkormánybiztosság célja és lényege

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial augusztus 5-iki legutóbbi száma közli a kisebbségi főkormánybiztosság működéséről szóló szabályrendeletet. A királyi kézirat hivatkozva a minisztertanács 1938-4263 számú előterjesztésére és tekintettel a minisztertanácsi napló 1746 bis 1938. számú jegyzőkönyvére, továbbá tekintettel a törvényelőkészítő tanács 1938-207. számú jelentésére, valamint az alkotmány 46-ik paragrafusára értelmében a következőket tartalmazza:

1. SZAKASZ: A kisebbségi főkormánybiztosság közvetlenül a miniszterelnökség hatáskörébe tartozik.

2. SZAKASZ: A vallás- és szépművészeti minisztérium keretén belül régebben működött kisebbségügyi vezérigazgatóság különleges hatáskörön kívül az új kisebbségügyi főkormánybiztosságot a következő feladatok teljesítésével bízták meg.

a) A kisebbségeket érintő törvényhozói és egyéb közigazgatási rendelkezések betartására vonatkozó felügyelet.

b) Szükség esetén az illetékes hatóságok megkeresése az említett rendelkezések pontos, gyors és méltányos végrehajtásának biztosítására.

c) A kisebbségek életével összefüggő mindenfajta kérdés tanulmányozása és ez illetékes hatóságoknak alkalmas megoldások indítványozása

3. SZAKASZ: Általánosságban a főkormánybiztosság tevékenysége kiterjed annak szem előtt tartására, hogy:

1. Minden román, faji származásra, hitre és felekezetre való tekintet nélkül köteles jogszerűt hazáját élete legfőbb értelmének tekinteni. (Az alkotmány negyedik szakasza.)

2. Minden román állampolgár, nyelvre, fajra és vallásra való tekintet nélkül egyenlő a törvény előtt, amelynek engedelmisséggel és kötelességgel tartozik. (Az alkotmány ötödik szakasza.)

3. Az érvényben lévő törvények minden román állampolgárnak nyelvre, fajra és felekezetre való tekintet nélkül ugyanazon polgári és politikai jogokat, egyforma bánásmódot és egyforma biztosítékot nyújtanak. Ennek következtében:

a) Minden kisebbségi román állampolgár szabadon használhatja anyanyelvét, felekezeti téren, a sajtóban, a személyi és kereskedelmi érintkezésben, éppennyugy, a törvény és az alkotmány alapján, az illetékes hatóságok által engedélyezett gyűléseken és egyéb összejöveteleken. Hasonlóképpen könnyítéseket tesznek a közeljövőben az anyanyelv használatára a bírósági szervek előtt (az alkotmány 10-ik szakasza, a vallás és szépművészeti miniszte-

rium hatáskörében működött kisebbségügyi vezérigazgatóság törvényének 24-ik szakasza).

b) A kisebbségi állampolgároknak ugyanolyan feltételek mellett, mint a többi román állampolgárnak joguk van jótékonsági, felekezeti és társadalmi intézményeket a saját költségeikre alapítani, vezetni és azokra felügyelni, ugyanugy iskolákat és egyéb nevelésügyi intézeteket létrehozni és ott saját nyelveket korlátlanul használni.

c) Azokban a helységekből, ahol a lakosság jelentős része kisebbségi állampolgár, a kisebbségek által alapított nevelésügyi, felekezeti és jótékonsági intézetek a törvényeknek megfelelően a helyi hatóságok, vagy az állami költségvetésben a nevelésügyi, felekezeti, vagy gyámolítási célokra előirányzott összegekből részesülnek.

d) Ami a kisebbségi állampolgároktól nagyobb arányban lakott helységekre vonatkozik, a román kormány hozzájárul minden könnyítéshez, hogy az ugyanazon kisebbségekhez tartozó polgárok gyermekeit anyanyelvükön oktathassák az állami iskolában.

e) Végül a román állampolgárságu kisebbségek ugyanolyan feltételek mellett gyakorol-

hatják hivatásukat, mint a többi állampolgár s a közszolgálatban hasonló feltételek mellett alkalmazhatók.

4. SZAKASZ: Minden közhatalosnak valahányszor a kisebbségi lakosság érdekeit érintő ügyekben, úgymint közművelődési, oktatási és egyéb kérdésekben rendszabályokat tervez, ki kell kérnie a kisebbségi főkormánybiztosság véleményezését.

5. SZAKASZ: Az illetékes körök kötelesek a kisebbségi főkormánybiztosság rendelkezésére bocsájtani minden olyan szükséges adatot, amely a kormánybiztosság hatáskörének ellátásánál felmerül.

6. SZAKASZ: A miniszterelnökség meghívhatja a kisebbségi ügyek kormánybiztosát, hogy vegyen részt a minisztertanács munkájában, valahányszor a kisebbségek fűjűt, nyelvét és felekezeti érdeklő kérdések tárgyalás alá kerülnek.

7. SZAKASZ: A kisebbségi ügyek főkormánybiztosa a miniszterelnökségen keresztül teszi meg előterjesztéseit a minisztertanácsnak. Ezután csak is a miniszterelnök járhat közbe az egyes minisztériumokban a kisebbségeket érintő ügyek elintézése érdekében.

8. SZAKASZ: A kisebbségügyi kormánybiztosság több tagozatra oszlik és az egyes kisebbségek ügyeit más-más tagozat intézi.

9. SZAKASZ: A kisebbségi főkormánybiztosság kerületeinek vezetői, valamint előadói számára kötelező annak a népkisebbségnek nyelvét ismerni, amelyet képviselnek.

10. SZAKASZ: A pénzügyminisztérium a miniszterelnökségen keresztül a főkormánybiztosság rendelkezésére bocsájtja a működéséhez szükséges alapokat a legközelebbi költségvetésig, mikor ezeket a tételeket a miniszterelnökség költségvetésbe illeszti be.

Kelt Bucurestiben, 1938. augusztus 3-án.

CAROL

Miron CRISTEA

miniszterelnök, Románia páriarchája.

Három bucaresti-i lap, a „Romania”, „Timpu” és a „Viitoru” a kisebbségi statutumról

Amint az Aradi Közlöny jelentette hivatalos helyről kelt hirdás nyomán, a Silviu Dragomir dr. egyetemi professzor vezetése alá helyezett kisebbségi főkormánybiztosi hivatal, amely minisztériumi hatáskörrel ruházott fel, megkezdte nagyrabívatott működését. Ezzel kapcsolatban a bucaresti-i sajtó a tény jelentőségének megfelelő módon foglalkozik az új minisztérium ügyével. A „Romania” a következőket írja:

Teljes megértés a többségi nép részéről

— Nem pusztán szó az, amelyik azt mondja, hogy a román nép mennyire türelmes és milyen nagy mértékben megértő a vele együtt lakó más népekkel szemben. Ez a tény és valóság, amelylyel joggal lehet büszkélkedni, annak az embernek magatartásával, aki mindig örül, ha vendéget kap, de aki a természetes tapintattal tiszteletben tudja tartani a „ház” szabályait.

— A kisebbségi főkormánybiztosság létesítése ilyenformán a maga természetességével helyezkedik el a román nép vendégszerető fogalmában. Az a kitűnő fogadtatás, amelyben a külföld részesítette a kisebbségi főkormánybiztosság megvalósítását, fényes bizonyítéka annak, ami-

nek az ország szervezési, igazságossági és engedékenységi szempontból örvend.

— Az a nehéz és hosszas gyakorlat, amelynek a román nép ki volt téve, galvanizálta nemzeti büszkeségét, meg volt győződve annak hatalmas alkotóerejéről. Ennek az érzésnek a birtokában a román nép azt akarta, hogy a körülötte élőknek is részéül jusson a bizonyosságnak és a szabadságnak az érzése úgy társadalmi, mint nemzeti vonatkozásban.

— Az országban élő kisebbségek minden esetben széleskörű és csonkítatlan szabadságnak örvendtek, a többségi nép részéről, teljes megértéssel találkoztak szükségleteiknek és óhajaiknak kielégítése terén. A kisebbségi főkormánybiztosság létesítésével konkrét formába öntötték azt az érzelmet, amely a román népet évszázadokon át fűtötte.

— A kormánybiztosság élére egy erős és jól ismert személyiség került: Silviu Dragomir dr., aki emellett világos fő és kitűnő szervező tehetséggel van megáldva. A kisebbségek érdekeit szolgáló intézmény felállítása tehát nem egyéb, mint egy már létező állapot megerősítése, lélek-állapot, amelyet a történelem során a román nép soha nem igyekezett elpalástolni.

„A kisebbségi kérdés állandóan időszerű“

A Bucarestben megjelenő „Timpul“ legutóbbi számában ugyancsak hosszabb cikkben foglalkozik a kisebbségi főköormánybiztosság néhány nappal ezelőtt megkezdett működésével és azokkal az elvekkel, amelyeknek a fontos intézményt működése során vezetniök kell. A cikk a következőképpen hangzik:

— A kisebbségi kérdés továbbra is első helyet foglal el a kormányzat megoldandó problémái között. A kérdés állandó időszerűségét az a tény képezi, hogy a kisebbségekkel kapcsolatos törvények és közigazgatási intézkedések alkalmazásában a lehető legszerencsésebb módot megtalálják. Az utóbbi időben a kormányzat részéről hozott intézkedések alkalmasak arra, hogy ezt az óhaját megvalósítsák.

— A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban működő kisebbségi ügyosztálynak a miniszterelnökség mellé főköormánybiztossági rangban való áthelyezése valóban új ritmust biztosít majd a nemzetiségekre vonatkozó intézkedések meghozatalában. A kisebbségi főköormánybiztosság vezetését Silviu Dragomir dr. vette át és ezzel kapcsolatosan szükségessé vált a kisebbségek ügyeit intéző fórum hatáskörének megvonása. Már csak azért is lényeges ez, mivel a miniszterelnökség mellett működő főköormánybiztosság kompetenciája jóval szélesebb körű, mint volt az egykori kisebbségi ügyosztálynak.

— A kisebbségi főköormánybiztosság működési körét egy szabályrendelettel kívül minisztertanácsi napló írja körül: foglalkozik a kisebbségek életét érintő minden problémával és hivatott tényezőknél javaslatot tesz a kérdések legalkalmasabb megoldására. Megbízatásában a kormánybiztosságot az a türelem fogja vezetni, amely a román népet annyira jellemzi. Különben is a kormánybiztosság irányelveit a különböző békeszerződésekben a kisebbségek védelmére lefektetett elvek irányítják. A kisebbségi kormánybiztosság működését szabályozó szabályzat és minisztertanácsi napló minden tekintetben magáévá tette a békeszerződések ismert elveit, amelyeknek azon kisebbségekkel szembeni alkalmazása, amelyek belekapcsolódtak a román állameszme és a román élet-komplexumba, pillanatig sem szünetelt.

— A kisebbségeknek a román államban való együttélése az alkotmányban lefektetett jogok és kötelezettségek tiszteletben tartásával történik. Minden román, fajra és felekezetre való tekintet nélkül, köteles, hogy a hazát élete legfőbb értelmének tekintse. Nyelvre, fajra és felekezetre való tekintet nélkül mindnyájan egyenlők vagyunk a törvény előtt, amelynek tisztelettel és feltétlen alázatással tartozunk és mely számunkra ugyanazokat a polgári és politikai jogokat, ugyanazt a

bánásmódot, ugyanazon a garanciákat biztosítja.

— Az érvényben lévő törvények az ország alaptörvényében lefektetett elvek gyakorlati kereteit mutatják be: Azoknak a kisebbségeknek a jogai, amelyek sorsa szorosan egybefonódott a románság évszázados aspirációival, ilyenformán tehát biztosítva van. A kisebbségi főköormánybiztosságnak éppen az a hivatása, hogy éberem örökjön azon, hogy az alkotmányban lefektetett és a különböző törvényekben és közigazgatási intézkedésekben megvalósított intézkedések alkalmazása maradéktalanul megtörténjen.

— A kormánybiztosság működését nagyban megkönnyíti az a tény, hogy a különböző minisztériumok kötelesek a szükséges információkat és bizonyító anyagot a kormánybiztosság rendelkezésére bocsájtani, abból a célból, hogy az hatáskörén belül kifejtthesse működését. A főköormánybiztosság létesítését mindenütt megleléssel fogadták. A világsajtó és az illetékes európai körök hasonló kedvező álláspontra helyezkedtek.

— Ilyen feltételek mellett — fejeződik be a cikk — fejt ki működést a kisebbségi főköormánybiztosság, intézkedéseivel oda fog hatni, hogy a törvények szellemében és a románság évszázados aspirációinak tiszteletben tartásával, az országban élő kisebbségek együttélése megerősödjék.

„Az alkotmány egyenlő jogokat ad és egyenlő kötelezettségeket kér“

A „Viltozul“ szintén megjegyzéseket fűz a kisebbségi főköormánybiztosság működésének szabályzatához és többek között a következőket írja:

— Mindaz, mely egy kisebbségi csoport nemzeti lényegét tartalmazza és mindaz, amely ennek létjogosultságát lehetővé teszi, a román törvények tiszteletben tartják. A mi történelmi hagyományunknak erejénél fogva és annak a kívánásnak alapján, hogy államunk minél több nemzetalkotó tényezőt forrasszon egybe, mindaz, amit a szabályrendelet felőle — befejezett tény. A romániai kisebbségek kivételosen előnyös helyzete pedig erkölcsi és polgári kötelezettségüké teszi, hogy a kisebbségek véglegesen beolvadjanak az államba. Az alkotmány egyenlő jogokat ad és egyenlő kötelezettségeket kér. Az alkotmány negyedik szakasza előírja, hogy: „minden román faji származásra, hitre és felekezetre való tekintet nélkül köteles a hazáját élete legfőbb céljává tekinteni.“ A kisebbségek iránt megnyilatkozó kedvező bánásmód — a kisebbségeknek a nemzet központja felé törekvő magatartását kell kiváltania. A kisebbségeknek nem kell mindig a követelés helyzetében megállapodni, mert csak úgy lehetnek a nemzeti megvalósulás részesei és csak úgy követelhetik a nemzet gondoskodását, ha alkotnak, támogatnak is.

Titeanu Eugen alminiszter beszéde a Brasov-brassói gépkocsiversenyen

Brasov—Brassó. A brasov—brassói gépkocsiversenyről adott beszámolómban röviden már ismertettük azt a beszédet, amelyet Titeanu Eugen propagandaügyi alminiszter az ünnepélyes díjkiosztáson tartott. Most teljes egészében közöljük a beszédet:

— Uraim! A józan angol szokásnak megfelelőleg, az első poharamat Annak egészségére emelem, akit az országnak szerencséje van sorsa kormányrudjánál tudni és kiáltom: „Éljen a király!“ az ország szolgálatába állított összes jó kezdeményezések nagy támogatója és egyben a román sport nagy gyámoltója.

— Nem hivatali és szertartásbeli kötelesegből vagyok itt, hanem mint a román sport őszinte és lelkes bámulója jöttem ide, hogy személyesen meggyőződjem Brasov város vezetőinek csodálatraméltó tejesítményéről, akik a kinevezésük óta eltelt rövid idő alatt annyi szép dolgot valósítottak meg.

— Ez alkalommal szerencsekívánataimat fejezem ki Nanu ezredesnek, Brasov—Brassó polgármesterének, aki bizonyosságát adja, hogy teljes mértékben megérti a nemzeti propaganda szolgálatába állított sportok jelentőségét.

— Az az ígérete, hogy megkísérli a brasov—brassói gépkocsiversenynek a nemzetközi versenyek programjába való beiratását, méltó minden dicséretre, annyival is inkább, mert a verseny nemzetközi jellege Brasov—Brassó festői tájára fogja vonzani a gépi sport összes külföldi kedvelőit.

— Az Országos Turista Hivatal elnökének, Vintila Paraschivescu ügyvédnek a személyében azzal a céllal, hogy támogassa az annyira hasznos kezdeményezéseket, állandó vándorserleggel ajándékozta meg ezt a versenyt. Az Országos Turista Hivatal támogatása a következő években nagyobb lesz, tekintettel arra a komolysági vizsgára, amelyet a verseny rendezői ma teljes sikerrel letettek.

— A tökéletes rend, amely a versenyen uralkodott, a modern műszaki anyag, amelyet az eredmények pontos megállapítására használtak, valamint a versenyzők csodás magatartása, teljes egészében a rendezőbizottság érdeme, amely méltó minden elismerésre. A mai versenynek csak egyetlen fogyatéksége volt, mégpedig olyan gépeknek hiánya, amelyekkel meg lehetett volna mérni a rendelkezésünkre álló emberi elem képességeit. Vezetőink képességei és lendülete, amelyeket a mai

TYUKSZEMEIM

nem nyillalnak többé!

Egy-egy n-héz nap után tyukszemeim viszkettek, égnek nyillalnak. Lábam fáradtak, kimerültek, fáznak. Ah! mily borzalmas kinokat állok ki. Ilyenkor Saltrates Rodell-t öntök

forró vízbe, míg a víz tejfehér színűvé válik. Így, egy csodálatos oxigénes gyógylúdot készíték. Becsziatom megkintott lábaimat. A fájdalmak megszűnnek a tyukszemek és bőrkeményedések felpuhulnak. A Saltrates Rodell, garancia mellett, kapható gyógyszerárakban és drogériákban, ára jelentéktelen.

FONTOSI — 10.000 propaganda csomagot dobunk piacra 10 lejes reklám árban. Kísérletképpen még ma vásároljon egy csomagot! Takarékosági szempontból vásároljon rendszer csomagot, vagy dupla családi csomagolást!

verseny bőségesen kimutatott, sokat szenvedtek egyes alacsonyrendű gépek fékjétől.

— Abban a minőségben, amelyben vagyok, teljes támogatásomat ígérem meg a román automobilizmus régi kívánalmainak teljesítésére és pedig egy nemzeti garázs létesítésére olyan gépekkel, amelyek minőségileg megfelelnek vezetőink képességeinek.

— Az általános támogatás és a vámmentesítés, amellyel az állam hozzá fog járulni, meg fogja könnyíteni ennek a gépkocsiparknak a létrehozását, amire az országnak olyan nagy szüksége van.

Egyre jobban érezhető Németországban a vashiány

Berlin. A Harmadik Birodalomban egyre jobban éreztetni hatását a vashiány. Valamennyi nemzeti szocialista szervezet új mozgalmat kezdett az ócskavas összegyűjtése érdekében. Szigorúan felügyelnek a hatóságok arra, hogy az építkezéseknél csak a legszükségesebb esetekben használják a vasat. A városokat például kötelezték, hogy a nyilvános kertek vaskerítését, hacsak annak nincs történelmi jelentősége, falkerítéssel helyettesítsék. Kölnben már meg is kezdték a kerítések lebontását és ezt a példát valószínűleg a magánosok is követni fogják.

Drákói szigorral török le a fővárosban az árdrágítást

Bucurestiből jelentik: A főváros tanácsa mellett működő és az árleszállítások végrehajtását ellenőrző bizottság 36 pékmester, 48 zöldségkereskedő, 16 fűszeres és 5 vendéglős ellen indított eljárást, miután indokolatlanul magas áron hozták forgalomba árucikkeiket.

Férfivé operálnak egy brailai szépséget

Bucurestiből jelentik: A „Capitala“ című lap brailai cikket közöl arról, hogy dr. Patrascianu brailai közkórházi sebészfőorvosnál jelentkezett egy Munteanu Olga nevű 16 éves lány és hastáji fájdalomról panaszkodott, valamint arról, hogy az egyik hónapban férfinak, a másik hónapban nőnek érzi magát. Az eset annál nagyobb szenzációt keltett, miután a lány a liceum egyik legjobb növendéke és az egész városban általánosan ismert szépség. Munteanu Olga arra kérte a sebészorvost, hogy műtét uton avatkozzék be, mert ő férfi akar lenni. Patrascianu főorvos megvizsgálta a leányt és megállapította, hogy csakugyan a hermafroditizmus esetével áll szemben. Az orvosi eset szakkörökben nagy érdeklődést keltett.

Kéthónapos egészségügyi hadjárat indult Aradváros területén

**Riscutia Moise alpolgármester és Cotioiu Romuald dr. városi főorvos
együttes felhívása a város lakosságához**

Aradváros vezetősége Riscutia Moise nyugalmazott alezredes, alpolgármester és dr. Cotioiu Romuald városi tisztii főorvos aláírásával rendeletet adott ki a kormány által elrendelt egészségügyi hadjáratról kapcsolatban. A rendelet többek között a következőket foglalja magában:

Az egészségügyi minisztérium augusztus és szeptember hónapokra az egész ország területére, tehát Aradváros, valamint a külvárosok területére is egészségügyi hadjáratot rendelt el.

Ennek a hadjáratnak az a célja, hogy gyakorlati, a helyszínen alkalmazott intézkedésekkel megjavítsák az egyén higiéniáját, valamint a közegészségügyi helyzetet, tisztasági rendszabályokat fogantosságot: az uccák seprése, a szemét elhordása, a be nem kerített helyek takarítása és bekerítése, a maláriát terjesztő szúnyogok terjedését elősegítő tócsák, mocsarak lecsapolása, a kertekben és uccákon lévő burián gyomlálása révén, másrészt pedig végrehajtjuk az élelmiszerek és italok forgalombahozataláról szóló egészségügyi rendelkezéseket, hogy ezek árusítása a lehető legjobb egészségügyi feltételek mellett történjen, gondoskodni kell a leghigiénikusabb munkafeltételekről a munkások egészsége és élete megvédése érdekében: az összes külvárosokat és községeket kivétel nélkül egészséges ivóvízzel kell ellátni; küzdeni kell a ragályos betegségek ellen és ki kell pusztítani azok fészkeit; fel kell kutatni és gyógyítani kell az anvát és a gyermeket, az utóbbit főképpen élete első éveiben, hogy ezzel is biztosítsuk a gyermekhalandóság százalékának csökkenését; megfelelő intézkedésekkel gondoskodni kell arról, hogy a gyermek ugy az iskola előtt, mint az iskolában egészséges körülmények között nevelkedjen, mert ezzel biztosítjuk azt, hogy egészséges és jól fejlett nemzedék következék utánunk.

A fentiek megvalósításához nem elegendő az egészségügyi szervek munkája, hanem a munkában részt kell vennie a hadseregnek, a közigazgatási szerveknek, a rendőrségnek, az iskolának, az egyháznak, a Straja Tájii szervezetnek, valamint a katonai előképzősöknek. Ehhez a munkához azonban az egészségügyi szerveknek mindenekelőtt a nagyközség és a többi hatóságok támogatására van szükségük.

A fenti kívánások és szükségletek megvalósításával lényegesen megjavul Aradváros lakosságának életszínvonala. Éppen ezért a törvényben megszabott jogok alapján elrendeljük a következőket:

Aradváros összes szervei és mindazok a szolgálatok, amelyek a várostól függenek, a városi üzemek kötelesek teljes mértékben az egészségügyi szervek rendelkezésére állani az egészségügyi minisztérium által kitűzött cél elérése érdekében.

A szolgálat megtagadása, valamint a rendelkezések késedelmes végrehajtása súlyos kötelességmulasztásnak számít és mint ilyen nyeri el büntetését.

Beszélgetést folytattunk a rendelettel kapcsolatban dr. Cotioiu Romuald tisztii főorvossal, aki közölte velünk, hogy az egyes kerületi orvosok egészségügyi monografiákat készítenek kerületük helyzetéről és az ezekben foglalt megállapítások alapján készül el a jövő munkaterve. Nem elégszik meg az egészségügyi hadjárat csak a közegészségügy fejlesztésével, vagyis a csatornázás, az állóvíz levezetése, stb. problémáinak megoldásával, hanem behatóan foglalkozik az egved egészségügyével is.

Igy szigorú ellenőrzés alá kerülnek egyes lakások, gazdasági épületek, illemhelyek, istállók, ólak. Az élelmiszereket nemcsak minőségük, hanem forgatmba hozataluk terén is szigorúan megvizsgálják és ellenőrzik a helyi-

séget is, ahol az árusítás történik. Az élelmiszereknél különös gondot fordítanak majd a tej ellenőrzésére, mert itt mutatkozik legtöbb hányósság. A gyár- és iparvállalatok munkahelyiségein kívül behatol az egészségügyi szemle a munkáslakásokba is, a kantinekba és gondosan vizsgálja meg, vajon nők és kiskorúak nem végeznek-e tiltott időben munkát. Bakteriologiai vizsgálatnak vetik alá a vízvezetékét és ellenőrzik a fürdőket. Valamennyi társadalmi betegség leküzdése szintén a hadjárat célkitűzéséhez tartozik és nemcsak a felderítését, hanem a kezelését is a mozgalom keretébe illesztették. A propaganda végrehajtásánál a hatósági szerveken kívül az oktató személyzet tagjait, a papokat és a falumunkát végző strajcerokat, valamint a katonai előképzés alá eső ifjúságot ugyancsak igénybe veszik.

Osz óta jégtorlaszok tartanak fogva 30 szovjethajót

Moszkva. Még az ősszel jégtorlasz közé szorult szovjet hajók most kezdenek felszabadulni a jégpáncéltól. Az ősszel történt ugyanis, hogy a szovjet flotta egy része, amely az Északi-tengeren teljesített szolgálatot, Murmanszkból Archangelszk felé haladt és közben olyan erős jégpáncél fogta körül a hajókat, hogy nem tudtak kiszabadulni. A 30 szovjet hajó szinte elképzelhetetlenül súlyos körülmények között várta ki, amíg felszabadul a jégpáncéltól.

Meggyilkolta 80 éves férjét az 50 éves feleség Siria—Világosan

Siria—Világosról jelentik: Megrendítő büntény foglalkoztatja Siria—Világos község lakosságát. A falu egyik legöregebb gazdálkodója, a 80 éves Garda Gheorghe gyilkosság áldozata lett. Az aggastyánt a siria—világosi szőlőhegyek között, az ugynevezett Ciot-lejtőn összezuzott fejjel és átvágott nyakkal találták meg. A halott kezében egy nagy kés volt. A járőrök; akik rábukkantak Grada Gheorghe holttestére, előbb azt hitték, hogy az aggastyán öngyilkosságot követett el. A helyszínre érkezett hatósági személyek azonban kétséget kizárólag megállapították, hogy nem öngyilkosság, hanem gyilkosság történt.

tartott, hogy férje beéri és megöli, a kezében lévő kapival hatalmas ütést mért az ura fejére. Miután több kapavágás a nyakán érte a szerencsétlen sorsu embert, vértől borítva összeesett.

Felesége, aki azt hangoztatja, hogy önvédelemből ütötte le férjét, — ezután egy másik szőlőbe vonzolta az aggastyánt, hogy ezáltal azt a látszatot keltse, hogy Grada Gheorghe önkézevel vetett véget életének.

A férjgyilkos asszonyt szerdán délelőtt az aradi ügyészségre kísérték, ahol a vizsgálóbírói kihallgatás után letartóztatásba helyezték.

Ófalsége Maria királyné temetése.

„CORSO“ 5, 7.15 és 9.30 órákor

Ma premier!

SIMONE SIMON a legbájosabb filmesillag, a közönség kedvence első énekes filmjében

„IVETTE“

mutatkozik be az aradi közönségnek, mint énekesnő. Partnerei: Joan Davis, Walter Winchell és Bern Bernie világhírű zenekara.

A nagy körültekintéssel bevezetett mozgómozgás során kiderült, hogy a szerencsétlen sorsu aggastyánt törvényes felesége, Grada Catita gyilkolta meg. A bestiális gyilkosságra vetemedett nőt a csendőrség őrizetbe vette és vallatóra fogták. Grada Gheorghe felesége, aki 30 évvel volt fiatalabb az uránál, elmondotta, hogy a tél óta különváltan élt férjétől, mert különböző okok miatt megbomlott a családi béke közöttük. Grada Catita szerint férje azóta is többször kísérletet tett arra, hogy ismét összeköltözzenek, de miután erre nem volt hajlandó, a 80 éves gazdálkodó többször megfenyegette, hogy végez vele.

A férjgyilkos asszony vallomásában azt hangoztatta, hogy tegnap délelőtt, amikor a Ciot-lejtőn elterülő szőlőben dolgozott, férje ismét felkereste és a kezében volt hatalmas késsel támadó mozdulatot tett. Grada Catita félelmében hátrálni kezdett, de miután attól

URANIA 5, 7.15 és 9.30 órákor.

Figyelmeztetés: A nagy siker ellenére kénytelenek vagyunk a filmet Bucurestbe t. v. b. i. ani!

PIERRE BLANCHARD végleg megölt a Arad t.

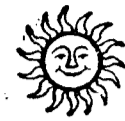
„Az államügyész büne“
című megrázó film-mekuen.

KÖVETKEZIK:

Az utóbbi évek legvidámabb zenés vigjátéka
I. „Dalol a tenger“ (Sanghai éjszakák)

DICK POWELL-al. Nagyszabású, atraké és premierfilm

II. „A bünök szigete“
HUMPHREY BOGART-al

Igen sok napszítés...

...árthat a bőrénél! NIVEA-olaj vagy NIVEA-krém csökkenti a napleégés veszélyét és elősegíti a gyors és egyenletes leburnulást!

NIVEA-krém dobozban és tubusban

Arad vezet a vidéki piacon a tűzifa drágulásban

A nemzetgazdasági minisztérium érdeklődik az aradi kereskedelmi és iparkamarától: mi az oka az itteni piacon mutatkozó tűzifapániknak? Látszatkonjunktúra okozza a tüzelőárak indokolatlan emelkedését

Nem fenyeget tűzifahiány

Már a kánikulában is sokat gondoltunk a télre, hiszen ahogy a hőség miatt panaszkodtunk egymásnak, sokatmondóan gyakran hangzott el a szelemeskedő, kesernyés megjegyzés: „*hej, ha ebből a melegből téliire is eltehetnénk valamit...*” Most pedig, hogy kicsit elborult az idő és az ősz kerülgeti már félreismerhetetlenül házunk tájékát, mind sürgetőbben és kiméletlenebbül kopogtatnak a tűzifagondok,

a közeledő tél legsúlyosabb gondjai. Mert sajnos, még nem találták fel a télire elraktározható napmeleget, a csodálatosan fejlődő műszaki tudás gyors bombaszállításra alkalmas repülőgépek készítésében, gyilkos fegyverek tökéletesítésében éli ki magát, de azon a régi panaszon még csak enyhíteni sem tudnak a műszaki tudósok, hogy „*nyáron nagyon meleg és télen nagyon hideg van...*”

Igy azután elsősorban a vásárlóközönséget, de utabban sokatielentő módon a kormányt is, közelről érdeklő a tűzifa, a meleg tüzhely biztonságának lehetősége, illetve — sajnos — lehetetlen volta. Mert mindjobban úgy adódik a helyzet, hogy

a kisemberek számára lehetetlenné válik a téli tűzifa-szükséglet lefedezése,

hiszen a változatlanul kiszűrt, szabott jövedelmi közönség képtelen megbirkózni a tűzifaárak terén különösen megmutató drágassággal, vagy éppen a további drágulási irányzattal.

Mi lehet az oka annak...?

Elsősorban fővárosi viszonylatban nyilvánult meg az az általános panasz, amely a tűzifaárak miatt olyan hangossá vált, hogy a kormány a legalaposabb vizsgálat tárgyává tette a kérdést. A kormány figyelme az intézkedések egész sorában nyilvánult meg és ezzel sikerült is olyan helyzetet teremteni, hogy a főváros közönsége most már könnyebben küzd meg a fűtési gondokkal. Ugyánakkor, hogy a kormány tisztában van a kérdés országos jelentőségével, mert

nem elégedett meg a fővárosban történt rendezéssel s a nemzetgazdasági miniszter most már az ország valamennyi fogyasztópiacán behatóan tájékozódik a viszonyok alakulásáról.

A nemzetgazdasági minisztérium átirattal fordult a kereskedelmi és iparkamarák vezetőségéhez s ebben az átirathoz aprólékosságig menő részletességgel érdeklődik a helvi viszonyok iránt különös tekintettel arra, hogy mi okozza az illető kamara területén észlelhető áremelkedést.

Értesülésünk szerint az aradi kereskedelmi és iparkamarához is érkezett hasonló kérdőív és az aradi kamara vezetősége a tőle már megszokott alaposággal készítette elő válaszát, amely egyben javaslatszámba is megy arranézve, hogy

mi a teendő az aradi viszonylatban mutatkozó tűzifadrágulás megszüntetése és az árak lehetőség szerinti olcsóbbá tételében.

Az aradi kereskedelmi kamarának válaszolnia kell arra a kérdésre is, hogy mi okozta az aradi piacon mutatkozó tűzifa-pánikot, ami közvetlen oka volt a drágulásnak.

Közel husz százalékkal drágult tavaly óta a tűzifa

A kamara vezetősége illetékes tűzifakereskedők körétől kért és kapott részletes tájékoztatást a minisztérium kérdéseit illetően. Tudomásunk szerint a szakmai vezetők részéről adott vélemény azt hangsúlyozza, hogy

a tűzifaárak emelkedése teljes indokolatlan

és egy teljesen alaptalan, jól kihasználtság látszatkonjunktúra következménye. Az államvasút és különböző hatóságok szükségleteinek ellátására ugyanis idén két hónappal előbb írták ki a versenytárgyalásokat, mint más években. Ez a körülmény

a fogyasztók körében valószínűleg pánikot okozott, mert azt a látszatot keltette, hogy tűzifahiány fenyeget.

Ehhez hozzájárult az is, hogy a pénzügyminisztérium az önálló erdőpénztár (CAPS) részére, a közintézmények ellátásánál olyan magas árakat írt elő, ami egymagában elegendő volt hivatkozásnak a magánforgalomban keresztülvitt áremelkedések indokolásánál. Jelentő esete az árakra, hogy

például Oradea—Nagyváradon a város 600 lelnél alacsonyabb áron maximálta a tűzifaárakat, mint ahogyan azt a pénzügyminisztérium a CAPS-nak megállapította.

Miután a vásárlóközönségnek az a része, amelyik rendszeresen vagonfértelben fedezi téli tüzelőszükségletét, a fahiánytól való félelmében gyorsan akar fát vásárolni, ami a piacon mesterségesen megduzzasztotta a keresletet. Ezt

az igénylés-torlódást használták azután ki azok, akik a kereslet kiegészítésére hivatottak s alaposan felverték az árakat.

Mig tavaly egy vagon prima bükkhasábfa 5800—6000 leibe került, addig ugyan ennek az ára 6800—7000 lei, ami közel husz százalékos emelkedést jelent a tavalyi, már szintén nem olcsó árszínvonalhoz viszonyítva. Ugyan ez a helyzet adódik az összes többi fa-minőségeknél úgy, hogy az 1000 leies drágulás általános jelenség.

Szó sem lehet tűzifahiányról

Szakemberek egyhangú véleménye szerint azonban szó sem lehet tűzifahiányról. Abban az esetben, ha rendkívüli és a szokottnál sokkal szigorúbb és hosszabb tél következne, felmerülhet a szükségletek fedezése körüli átmeneti zavarok lehetősége az aradi piacon, de ez olyan távoli és bizonytalan eshetőség, hogy nem szerepelhet indoklásul sem a közönség aggodalmait, sem pedig az ezzel együtt jelentkező áremelkedést illetően. Ezzel kapcsolatosan megemlítik, hogy a tűzifakivétel nem haladja meg a rendes kereteket, sőt előreláthatólag idén a tavalyi kiszállítás mögött marad, mivel Magyarország kötelezettséget vállalt arranézve, hogy idén Csehszlovákiától és Jugoszláviától is nagyobb mennyiségű tűzifát vesz át. Így tehát

teljesen indokolatlan az a beállítás és az az

aggodalom, hogy az aradi piacot tűzifahiány fenyegeti.

Aradon különösen nyilvánvalóan mutatkozik a drágulás indokolatlan volta. Ezt elsősorban akkor állapíthatjuk meg, ha összehasonlítjuk az aradi és a Timișoara—temesvári árakat. Ugyanis, ha Aradon 6800 leibe kerül egy vagon fa, akkor a szomszédvárosban 8000 lei lenne ennek a tételnek az ára, mivel a szállítási díjkülönbözet körülbelül 1200 leit tesz ki. Ehelyett azonban Timișoara—Temesváron 7200 leiert vásárolható meg ez a fa, tehát a különbözet nem 1200 lei, hanem csak 400 lei. Ez azt jelenti, hogy

Aradon 800 leiel magasabb az árszínvonal, mint a szintén nem olcsó Timișoara—temesvári viszonylatban.

Minden más megjegyzésnél nyiltabban bizonyítja ez a körülmény, hogy az ország-szerte a kormány által is vizsgálatra érdemesnek tartott magas árszínvonal felett állanak az aradi tűzifaárak.

A kisemberek harca a drágaság ellen

Hangsúlyozzák szakmai körökben, hogy azok, akik minden évben vagonfértelben szerzik be szükségleteiket, nagyobbbrészt már idén is lefedezték a téli tüzelőt. Ebben a viszonylatban, ha sokat számít is az 1000 leies árkülönbözet, előteremtik a szükséges összeget és — különösen, ha arról van szó, hogy bajok lehetnek a szükségletek kielégítésével, — minden körülmények között megveszik az egyébként is beszerzett famennyiséget.

A drágasággal és a még fenyegető drágulással a kisemberek küzdenek elkeseredetten, azok a kisemberek, akik 50—200 kilónként, ugyyszólván egyik napról a másikra vásárolják a tüzelőt.

Eppen ezért nagyjelentőségű a kormány érdeklődése, amely előreláthatólag általános intézkedés előjele, mert azokon segítene elsősorban az indokolatlan drágaság letörése, akik legjobban rászorulnak a védelemre. A megélhetés gondja amúgy is szinte hétről-hétre súlyosbodó terhet ró a kiskeresetű, főképpen szabott fizetésből gazdálkodó kisemberek vállára s a kormány az ország ügyét szolgálja és társadalmi feladatát old meg, amikor országos viszonylatban rendezti a tűzifapiac helyzetét. Ezzel egyébként a szakmai kereskedelemnek is szolgálatot tenne, mert megszüntetné a jelenleg az egész piacot uraló bizonytalanságot. (b. k.)

Igy élj a kánikulában!

Angol orvosok tanácsai

Londonból jelentik: Az egész Európát beborító hőhullám rendkívül kinnozza a nagy meleghez nem szokott angolokat. Uccán, gyárakban, hivatalokban, autobuszokon, földalatti villamoson napirenden vannak a hóguta esetek, naponta többszáz embert kell első segélyben részesíteni. Eppen ezért rendkívüli érdeklődésre tarthat számot több kitűnő angol orvos felhívása, amelyet a közönséghez intéztek és amelyben megmagyarázzák: hogyan kell viselkedni a kánikula idején és mit kell tenni, hogy a kínzó hőséget az ember ne érezze elviselhetetlennek. Az angol orvosok tanácsai bizonyára jól jönnek a kontinens melegtől kintzott polgárai számára is és körülbelül a következőkben foglalhatók össze:

1. Ne féljünk az izzadságtól. Az ember testét az izzadság tartja hűvösen. Az izzadó embert nem éri hóguta és szervezetét nem éri károsodás a nagy meleg következtében. Az emberi test körül mozgó levegőtömegek azt hűsítik legjobban, akinek teste az izzadságtól nedves. Az izzadó test, ha a környező levegő mozgása miatt párolog, csökkenti a vérnyomást a hajszálerékben, ennek következtében elviselhetőbbé teszi a legnagyobb meleget is.

2. A vastagszövésű ruha, még ha könnyű is, gyilkos ellensége a testnek. Ugyanis súlyos veszedelmeket rejt magában a gőzökkel telt nedves, álló levegő. A nedves levegő és a vastagszövésű ruha megakadályozza a test kipárolgását és így a szervezetet hajlamossá teszi a hógutára.

3. A testmozgás fárasztó ugyan, de nem káros. A fizikai erőfeszítés megindítja a verejtékezés folyamatát és így egészséges.

4. A nagy melegben mindenki óvakodjék attól, hogy akárcsak rövid időre is kellő előkészítés nélkül tűző napsütés hatása alá kerüljön. Megérthetik ennek a szabálynak fontosságát, ha tudomásul veszik azt a tényt, hogy még hűzfokos, tehát nem meleg napsütés tűző hatását is csak egyhetes gondos előkészítés után bírja el a szervezet károsodás nélkül.

5. Ostoba babona az az elterjedt hiedelem, hogy a meleget könnyebben bírja el az ember, ha kevés folyadékot iszik. Az emberi szervezet körülbelül kétnyadmadrészen folyadékból áll és az izzadság folytán óránként körülbelül egy pint vizet veszít. Az így elvesztett vízmennyiségre a szervezetnek szüksége van, azt pótolni kell. Aki tehát szomjas, feltétlenül igyék. Ezzel nem gyengíti, hanem erősíti a szervezet ellentállóképességét.

6. Az izzadság következtében az ember teste nemcsak vizet, hanem sót is veszít. A szervezet sóvesztése ugyancsak veszedelmes, tanácsos tehát olyan anyagokkal való táplálkozás, amelyek bőven tartalmazzák a növényi sókat. A husok, saláták és a gyümölcs ebből a szempontból különösen alkalmasak.

7. A hideg fürdő és a jeges ital semmit sem segít, mert rövid ideig tart, onyhülés után a meleg kínzó jelenségei annál erősebben térnek vissza.

8. Elviselhetőbbé teszik a meleget, ha nem eszünk lisztes és cukortartalmú ételeket.

SZOMBATON: „PROMETHEUS”

VASÁRNAP: „OBSITOS”

pazar kiállítású szabadtéri előadása.
Idejében gondoskodjon belépőjegyeről.

Szeptember 15-től kezdve

Szabadiában senki nem védekezhetik az ítélet-tábla büntető-tanácsa előtt

Cluj—Klozsvárról jelentik: Megirtuk, hogy az esküdtbíró-sági intézmény megszüntetésével büntető szekciót állítottak fel az ítélet-tábla mellett. Az erre vonatkozó rendelet-törvény a szekció számára különleges gyorsított eljárást ír elő és pontosan körvonalazza az elnök hatáskörét. Eszerint az ügycsomó beérkezése után legfeljebb 24 óra elteltével az elnök a vádlottat kihallgatás végett maga elé idézi, illetve a szabadiában lévő vádlottat elővezeteti.

Mielőtt hozzákezd a kihallgatáshoz, megállapítja; ki volt-e szabályszerűen kézbesítve a vád-tanács határozata, ellenkező esetben a kihallgatást elhalasztja és a határozatot kézbesített és a vádlott amennyiben jogorvoslattal él, bevárja a jogorvoslat elintézését. A szabadiában lévő vádlott legalább 3 nappal a tárgyalás megtartása előtt felvételre jelentkezik az illetékes fogházban, különben letartóztatják. Amennyiben önként jelentkezett, a tárgyalás elhalasztása esetén szabadiára helyezik és csak indokolt esetben lehet elrendelni további fogvatartását. Amennyiben valamely okból a tárgyalást elhalasztják, az új határnapot szóval hozza az elnök a felek és a jelenlévő tanúk tudomására. A távollévő tanúk kihallgatására vonatkozó kérdőpontokat írásban kell betenni az ügycsomóba.

Amennyiben a vádlott eltűnt, vagy szökésben van, távollétében tartják meg a tárgyalást, melyen a védő nem emelkedhet szó-lásra. A vádlott távollétében hozott ítéletet kifüggesztik a Prima-rian és a jogorvoslat benyújtására szolgáló határidőt a kifüggesz-tés napjától számítják.

Falusi kocsmáros csak az lehet, aki nős, nem ad ki pénzt kamatra és nem bérel földet a községben

Milyen iratok kelljenek az árlejtés alá kerülő italmérési engedélyek meg-pályázásához? Az engedélykéréshez csak öt okmány kell, de a végleges engedélyt nem adják ki addig, míg

a pályázó az összes iratokat be nem szolgáltatotta

Bucurestből jelentik: A pénzügyminiszteriumnak az a rendelkezése, amely megszünteti az eddigi italmérési jogokat és új árlejtesre utasította a pénzügyigaz-gatóságokat az italmérési engedélyek bérbeadása érde-kében, érthető izgalmat okozott. Az italmérési engedé-lyek jelenlegi tulajdonosai aggodalommal tekintenek ok-tóber elseje elé, amikor sokan a mindennapi kenyeret veszíthetik el, ha az általuk eddig vezetett italmérés új bérletre kerül. A különböző szakmai érdekképvi-seletekhez rengeteg segélykérés fut be, amelyek be-kioldói a szerzett jogok tiszteltbentartására és a mai nehéz életviszonyokra való hivatkozással azt kívánják, hogy a kormány találon megoldást ebben a kincstári szempontból sem közömbös kérdésben, amely nem tesz kenyértelenné sokezer családot.

A nagyfontosságú rendelet a következőket tartal-mazza:

A jövőben bármilyen városi, külvárosi, vagy falusi italmérés iránti kéréshez (akár korlátolt, akár korlátlan kimérésről van szó) a következő okmányokat kell mel-lékelni: állampolgársági bizonyítvány, katonai bizony-lyat, erkölcsi bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, valamint egy nyilatkozat, amelyben a kérelmező saját-kező aláírás mellett kijelenti, hogy megfelel a szesz-törvény 194. szakaszának első bekezdésében foglalt egyéb követelményeknek is. Az így felszerelt kérvény-hez az illetékes helyi pénzügyi hatóságok is megteszik a maguk vizsgálatának eredményére vonatkozó meg-jegyzéseket és a kérvényt felküldik a szeszjövődék igaz-gatóságához jóváhagyás végett. Amikor a jóváhagyási rendelet megérkezik a pénzügyigazgató-sághoz, ez csak úgy adja ki az italmérési engedélyt, ha a kérelmező becsatolja előbb a törvény 194. szakaszában felsorolt okmányokat is, ha addig még nem adta volna be őket.

A pénzügyminiszteriumi rendelet előírja, hogy a benyújtandó okmányokat melyik hatóságtól kell be-szereznie a kérvényezőnek. Így tehát az állampolgár-sági bizonyítványt a községi előjárás-tól (primária), a katonakönyvet, vagy a katonai szolgálat teljesítését igazoló más okmányt a hadkiegészítő parancsnokságtól (cercul de recrutare), erkölcsi bizonyítványt a fa-luban a község-házától, városokban a rendőrségtől, egész ségi bizonyítványt az illetékes körorvostól. Azt, hogy a kérelmező tud írni-olvasni, vagy az iskolai bizonyítvá-nyaival, vagy ha nincsenek hivatalos bizonyítványai, személyesen igazolhatja a pénzügyigazgató előtt. Azt, hogy nem kapott megbélyegző elítélést, hogy nem volt csődben, vagy hogy nincsen gyámság alatt, az illetékes törvényszék ügyészének bünygyi nyilvántartása ál-tal kiállított bizonylattal kell igazolni. A pénzügyigaz-gató-ság által kiállított bizonylattal kell igazolni azt is,

hogy a kérelmezőt nem büntették meg a borhamisítás elleni törvény alapján. A fővárosban ezt a bizonylatot a földművelésügyi miniszterium borászati igazgató-ságtól kell beszerezni. Külön bizonylatot kell kiváltani a helyi község-házáról, hogy a kérvényező sohasem büntették meg részegségért. Ki kell venni a pénzügy-igazgató-ságtól egy bizonylatot arról is, hogy a kérelme-zőt nem ítélték el 15.000 leinél nagyobb bírságra a szesz törvény alapján. Községi bizonylattal igazolni kell, hogy a kérelmező nem közhivatalnok. Meg kell szerezni az-után az illetékes kereskedelmi és iparkamara vélemé-nyezését. A kerületi, vagy körorvos bizonylatával igaz-zolni kell, hogy a kérelmező helyisége megfelel a köz-egészségügyi előírásoknak. Végül azt is igazolni kell, hogy a kérelmezőnek nincs más italmérési engedélye, vagy ha mégis van, okmány-szerűleg bizonyítani kell, hogy milyen engedély az.

A termelők italmérési engedélye

A fenti rendelkezések nem vonatkoznak a termelők által kérelmezett italmérési engedélyekre. Ha a ter-melő a saját helyiségén kívülrre való fogvasztásra ad el zárt, vagy nyitott edényekben alkoholt, a kérvényhez bizonylatot kell csatolnia, amely igazolja, hogy legalább 5 hektárnyi nemesszőllője van, hogy az általa tartott helyiség megfelel a közegészségügyi törvény előírásai-nak és egy harmadik bizonylatot, hogy nincs meg egy italmérési engedélye ugyanabban a városban. Azoknak a termelőknek, akik poharazási engedélyt kérnek egy általuk beállított személy részére, a következő okmá-nyokat kell csatolniuk a kérvényhez: állampolgársági bizonyítvány, igazolvány arról, hogy a termelő nem köztisztviselő, a kereskedelmi kamara véleményezése, igazolvány arról, hogy ugyanabban a városban nincs más italmérési engedélye és végül egészségügyi bizony-lyat. Az ilyen termelő helyiségében működő bérlet ugyan-azokat az iratokat köteles benyújtani, mintha saját ma-ga kérelmezne az engedélyt. Ha a termelő maga fog-

Mily kár
ezért a
szép harisnyaért!

A leszaladt szem tönkretette. Helyes mo-sás ezt megakadályozta volna. A selyem feszes és ruganyos marad — ha Lux szappanpehellyel mossuk.

alkozik az italméréssel, ugyancsak be kell adnia ugyan-azokat az iratokat.

A falusi kocsmák bérlete

A falusi kocsmákra vonatkozó italmérési engedé-lyek esetében, amelyeket árlejtes útján adnak bérbe, a pályázónak az árlejtesre csak az engedélykérésnél elő-írt öt okmánnyal kell megjelenniük. Az árlejtes jóvá-hagyása után és az engedély kiadása előtt az új bérlet-nek be kell adnia a többi előírt iratot is, azonkívül pedig még egy bizonylatot a községtől, amelyben igaz-olják, hogy nős, legalább 3 éve lakik a községben, hogy nem ad ki pénzt kamatra, vagy előlegként mezei munkálatokra és hogy sem ő, sem a felesége nem tart bérben sem személyesen, sem mások közbenjöttével fa-lusi földbirtokot.

Miután kihangsúlyozza, hogy a pénzügyigazgató-ságok ne terjesszenek fel egyetlen italmérés iránti kérvé-nyet sem anélkül, hogy az okmányokat átvizsgálták és rendbenlévőnek találták volna, a pénzügyminiszteri rendelet még közli, hogy a szesz-törvény legutóbbi mó-dosítása több új rendelkezést tartalmaz az italmérési jogok tekintetében is. Így például a törvény 194-ik sza-kaszának új bekezdése kimondja, hogy a közrenddel kapcsolatos bármilyen legcsekélyebb kihágást maga a pénzügyminiszterium torol meg, még pedig az engedély bevonásával és az italmérés bezárásával. Az ilyen ese-tekben kiadott pénzügyminiszteri döntés végérvényesen és semmiféle módon meg nem támadható.

Egy másik újítás kimondja, hogy a törvényesen megalakított szövetkezetek több italmérési engedélyt is kaphatnak egy városokban, mint falvakban. A szö-vetkezeteknek csak azt kell igazolniuk, hogy törvé-nyes alapon léteznek, viszont az eladó személynek be kell adnia az összes előírt iratokat, mint bármilyen más kérvényezőnek, sőt még be kell szereznie az Or-szágos Szövetkezeti Intézet véleményezését is.

Horthy magyar kormányzó augusztus második felében utazik Hitlerhez

Budapestről jelentik: Mint a bucuresti-i Timpul értesül, Horthy Miklós kormányzó au-gusztus második felében hivatalos látogatásra utazik Németországba Hitler kancellárhoz. A kormányzót elkíséri utjára Kánya Kálmán, magyar külügyminiszter. A kormányzó Hitler kancellárral együtt kirándulást tesz az Északi-tengerre, a kancellár egyik jachtján.

Central: 5, 7.15 és 9.30 órákor a kertben.

Premier!

«A válópörös leány»

Szellemes, ötletes, élénktempóju vígjáték. MARLENE OBERON, LAURENCE OLIVER. — Színes film. — A filmet mege-özölög Otelsége Maria királyné temetéséről készült teljes egészét képező hira dó lesz vetítve.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőncím: KOZLONY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves díj... 840 lei || Negyedéves: 210 lei
Hónap díj... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Hollywoodi nászok

Hollywood a válóperek városa. Ezekből a válóperes aktákból most nyilvánosságra került néhány érdekes részlet, amelyekből kiderült, meddig tartott egy-egy művésznő házassága.

William Powell és Mrs. Julie Powell	15 év
Mary Pickford és Douglas Fairbanks	15 év
George Brent — Constanze Worth	2 hét
June Lang — Wice Orsatti	2 hónap
Joan Bennet — John Marlon	5 év
Gloria Swanson — Lafalaise márk	5 év
Clark Gable — Rhea Gable	5 év
Lupe Velez — Johnny Weissmüller	5 év
Mary Astor — dr. Franklyn Thorpe	5 év
Claudette Colbert — Norman Foster	8 év
J. Barrymore — Catherine Harris	7 év
J. Barrymore — Dolores Costello	7 év
Gloria Swanson — Herbert Somgor	4 év
Joan Crawford — ifj. Douglas Fairbanks	4 év
Gloria Swanson — Michael Farmer	3 év
Joan Crawford — Franchot Tone	3 év
Charlie Chaplin — Lita Grey	3 év
Gloria Swanson — Wallace Beery (1916-18)	2 év
Carole Lombard — William Powell	2 év
Ginger Rogers — Rew Aires	2 év
Kay Francis — Kenneth Mc. Kenna	2 év
Margareth Sullivan — William Wyler	1 év 3 hónap
Loretta Young — Grant Withers	1 év

— IDŐJÓSLAT: Változó ielközlet, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

— Zürichi főszezárlat. Páris 11.91 és háromnegyed. London 21.32, Newyork 437.95, Milánó 22.97 és fél. Amsterdam 238.17 és fél. Berlin 175.10, Prága 15.08, Varsó 82.25, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— Iorga professzor a szegedi román tanszék felállításáról. Bucurestiből jelentik: A román fővárosban szemmel látható meglepéssel fogadták azt a hírt, hogy a szegedi egyetemen román tanszékét állították fel. Iorga egyetemi tanár, volt miniszterelnök, lapjában, a „Neamul Românesc”-ben külön cikket szentel a szegedi román egyetemi tanszék felállításának, amelyet örömmel üdvözöl. A professzor cikkében hangsúlyozta, hogy a két ország közötti kulturális közeledést ilyen eszközökkel lehet előbbrevinni.

— Cezar Popescu, miniszter vezérigazgató benyújtotta lemondását. Cezar Popescu, az ipar-és kereskedelemügyi minisztérium hosszú éveken át volt vezérigazgatója, benyújtotta lemondását, amit Constantinescu, gazdasági miniszter elfogadott. Cezar Popescu lemondását az idézte elő, hogy szeptember 15-iki kezdettel a Distribuția részvénytársaság vezérigazgatójává nevezték ki és értékes munkálkodását itt fogja tovább folytatni. Távozásával kapcsolatban Constantinescu miniszter köszönetét fejezte ki Cezar Popescunak, az állam szolgálatában kifejtett érdeműs tevékenységéért.

— A jövő év tavaszán nyitják meg a nemzeti gazdasági kiállítást. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági kamarák szövetségével egyetértve elhatározta, hogy a szeptember 8-ra tervezett nemzetgazdasági kiállítás megnyitását a jövő és tavaszára halasztja el.

— AZ ORSZAG NÉGY NAGY VÁROSÁBAN ROMÁN NAPILAPOT JELENTET MEG A SAJTÓUGYI ÉS PROPAGANDAMINISZTER. A sajtóügyi és propagandaminisztérium a legközelebbi napokban az ország négy városában egy-egy román napilapot jelentet meg, amelynek célja elsősorban a vidéki lakosságnak gyors és pontos hiranyaggal való ellátása, másodsorban pedig a csatolt területeken a nemzeti propaganda kifejtése.

— Megkezdődtek a sorozatos magyar minisztertanácsok. Budapestről jelentik: Ma, szerdán délelőtt megkezdte négy napos minisztertanácsát a magyar kormány. A sorozatos minisztertanács a társadalmi reformok egész sorát indítja meg, köztük szerepel a széles néprétegek szociális gondozása, a szociális reformok végrehajtásának biztosítása, a közigazgatás egyszerűsítése is. Ezenkívül letárgyalják az ötéves terv keretébe tartozó kérdéseket is.

— Olaszországban meghalt Frobenius, a világhírű tudós. Frankfurt am Mainból jelentik: Milanóból érkezett jelentés szerint Frobenius Leó, titkos tanácsos, világhírű német kutató Laggo Maggiore partján levő villájában meghalt. Frobenius hatvanöt éves volt.

„Mr. 1938” — Anthony Eden

„Miss 1938” mintájára Amerikában körkérdeés útján megválasztották „Mr. 1938”-at. Ezer férfi és nő válaszolt arra a kérdésre, hogy ki legyen „a világ egyes számú férfija”, Mr. 1938.

Öt világrész minden nevezetes férfija „részt vett” a pályázaton. A Mister-választó verseny egyik kérése az volt, hogy külön szavaztak a nők, és külön a férfiak. Különválasztották a nők és férfiak „ajánlásait” — az első díj nyertese, vagyis a „Mr. 1938” cím elnyerője mégis ugyanazon személy lett a férfiaknál és a nőknél is. Ugy a férfiak, mint a nők erre a büszke címmel Anthony Edent, volt angol külügyminisztert „választották” meg. Eden után a hölgyek részéről a legtöbb szavazatot Gary Cooper, Fred Astaire, a windsori herceg és Stokovski kapta. Ezzel szemben a férfiak a legtöbb szavazatot Clark Gable, Gary Cooper, Lou Gehrig és Adolphe Menjou filmszínészeknek adományozták.

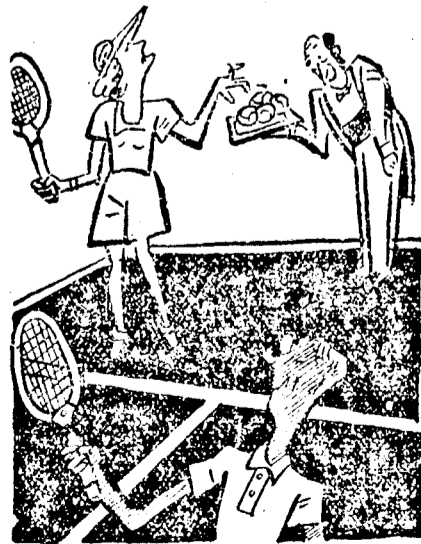
— Kitéltettek egy berlini magyar lapot Budapestről. Budapestről jelentik: A magyar kereskedelemügyi miniszter megvonta a postai szállítási jogát a Berlinben megjelenő „Magyar Figyelő” című laptól.

— Kötelező a vállalatokra a gyakorlatot folytató tanulók befogadása. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium több panaszra hivatkozva átiratot intézett a nemzetgazdasági minisztériumhoz, amelynek alapján a nemzetgazdasági minisztérium értesítette a szakiskolák igazgatóságát, hogy közzélik azoknak a vállalatoknak névsorát, amelyek a gyakorló tanulók befogadását visszautasítják.

— Nem lehet a gimnázium hatodik osztályából kereskedelmire átlépni. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium mellett működő állandó tanács nem engedélyezte, hogy a teoretikus liceum hatodik osztályából a kereskedelmi liceum hetedik osztályába különböző vizsga letételével beiratkozni lehessen.

— Tíz évre emelte fel a magyar Kuria a sorozatos visszaélésekkel vádolt Torday gazdasági tanácsos büntetését. Budapestről jelentik: A budapesti Kuria ma foglalkozott Torday László földművelésügyi gazdasági tanácsos sorozatos visszaéléseinek ügyével. A törvényszék annak idején Tordayt 5 évi fegyházra, a tábla pedig 6 esztendei fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet most a Kuria 10 esztendei fegyházbüntetésre emelte fel.

Csak előke'ben

Kép szöveg nélkül.

Mindössze 3 sorban:

Bucurestiben, a Calea Victoriei és a Senatul-tér sarkán, kábel lefektetés közben a munkások öt emberi csontvázat ástak ki. A rendőrség vizsgálatot indított.

A bucuresti-i török követség közölte a földművelésügyi minisztériummal, hogy 1938-ban a török kormány 12 ezer romániai törököt telepít le az anyaországban.

A bucuresti—alexandriai országuton egy fővárosi bérgepkocsi nekirohant egy hat utast szállító tehergepkocsinak. Az összeütközésnek öt súlyos sebesült áldozata van.

Hivatalos magyarországi közlés szerint Olaszország és Németország bejelentették, hogy hivatalosan képviseltetik kormányukat a Szent István-napi ünnepeken.

Az egészségügyi minisztérium statisztikai kimutatást közöl a megüresedett kórházi és körorvosi állásokról. Amint a statisztikai adatokból kitűnik, 200 körorvosi és kórházi orvosi állás kerül betöltésre.

— RENDELKEZÉS AZ IDEGEN ÁLLAMPOLGÁROK MESTERKÖNYVEINEK BECESERÉLÉSÉRŐL. A munkaügyi minisztérium körrendeletet intézett a munkaügyi felügyelőségekhez az idegenek munkakönyveinek becseréléseiről. A rendelet szerint azon idegenek becserelési kérelmét, akik tartózkodási engedélyt nem kaptak, visszautasítják. Ugyancsak visszavonják azok mesterkönyvét, valamint tartózkodási engedélyét, akikről megállapítást nyer, hogy az ipartörvényben felsorolt büncselekményekért büntetve voltak.

— Visszahelyezték hivatalába az egy hónapra felfüggesztett Botez bucuresti rendőrkezesét. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt hó 24-én Curtea de Argesben. Gh. Botez bucuresti rendőrkezes és Camenita ezredes, Arges-megyei prefektus között egy uccai intézkedésből kifolyólag súlyos nézeteltérés támadt, amelynek fejleményeként a bucuresti rendőrkezeset hivatalától egy havi időtartamra felfüggesztették. Gabriel Marinescu tábornok belügyi alminiszter és bucuresti rendőr prefektus most felvilágosításokkal szolgált a nézeteltérésre vonatkozólag és ezek alapján a rendőrkezeset hivatali felfüggesztését hatálytalannították.

— Dr. Emil Botiş Timişoara-i ügyvéd. irodáját a Timişoara I. Bul. Regina Maria 5. sz. alól. Timişoara II. Str. 3. August 1. sz. I. emeletre helyezte át. Tel. 35—65.

— Öngyilkos aragómegevel asszony. Megdöbbentő módon vetett véget életének Suciu Maria 39 éves aradmegyei Cuvin—Kuvin községbeli asszony. Suciu Maria kétlovas szekeren többedmagával Siria—Világosra kocsizott, ahol különböző ügyeket intézett el. Dolga véget véve a társaság tagjai hazafelé indultak. Amikor a megyei ut mentén levő kuthoz értek, Suciu Maria leszállt a kocsiról, hogy vizet igyon. Amikor a kuthoz ért, előbb vizet huzzott, majd a kutba ugrott. Többet segítségére siettek, de mire kimentették, már halott volt. A hatósági megállapítás szerint Suciu Maria gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől.

— A szabóiparosság kétnapos kongresszusa Oradea—Nagyváradon. Hetvenhat szabóipari szindikátus jelentette be részvételét a hatalmas aranyu kongresszusra, amely augusztus 14—15-én lesz Oradea—Nagyváradon. Az előkészítő bizottság a végleges napirendet a következőkben állította össze: 1. Anyagbeszerzési problémák. 2. A szabóipar közterhei. 3. Iparossájtó és a szabóiparosok városközi kapcsolatainak kimélyítése. 4. Hitel és kihitelezés kérdése. 5. Szabóipari szervezetek és szövetségi federáció létesítése. 6. Tanoncoktatás. 7. A kontárkérdés, valamint az új ipartörvény gyakorlati alkalmazása. 8. Betegségélyző problémák. A kongresszuson résztvevők természetesen Félix-fürdőre váltják a vasuti jegyet, mert ugyanazzal vissza is utazhatnak kiinduló állomáshelyükre.

— Veszedelemes tűz egy fővárosi festőtelepen. Bucurestiből jelentik: Ma délután két óraker a Moşilor-ucca 160 szám alatt a „Baftelion” festőtelepen veszedelemes tűz keletkezett. A lángok rendkívül gyorsan terjedtek el az épület tetőzetén és rövidesen azzal a veszéllyel fenyegettek, hogy tűzbe borítják a festőtelep egész berendezését. Az esti órákig a tüzőlők még nem fékeztek meg a veszedelemet.

„Salamon lord”

Sikerülni fog-e a lordnak Prágában megmen-
tenie az európai békét? Ki tudná ma még megmon-
dani? Mindenesetre Anglia és lord Runciman mind-
ent megtesznek, ami emberileg megtehető, hogy
elhárítsák a világ felől egy új tragédia viharfelle-
geit.

Néhány nappal ezelőtt azt olvastuk valahol,
hogy a világsajtóban a Runciman utazásával kap-
csolatos híradások veszedelmes konkurenciát csi-
nálta a salamancai és a kínai főhadiszállásoknak.
Sokkal többet foglalkoznak ugyanis a világlapok
egy-két hét óta a békeszerető lordtal, mint azokkal
a harcterekkel, ahol tízezerszázra pusztulnak el az
emberek.

Volt ebben a megállapításban némi lekicsinyítő
kis mellékzamat, amint a párisi „Figaro” nagynevű
vezércikkírójának, Wladimir d'Ormessonnak leg-
újabb cikkéből sem hiányzik az enyhe guny egy
csöpnyi fullánkja, amikor békéltető missziójával
kapcsolatban „lord Salamonnak” nevezi Runcimant.

Egyként céloz Wladimir d'Ormesson ez elne-
vezésével Runciman közismert „áthidaló” hajlamai-
ra s a helyzet nehézségére a német és csehszlovák
érdekek összehangolásában.

Lord Salamon! Hogy is volt csak a szentírás-
beli történet? Két anya vitatta Salamon előtt,
hogy övék a gyermek, nem pedig a másiké! S a
bölcS Salamon végül is úgy tudta megállapítani,
ki az igaz anyja, hogy kardot emeltetett a vitás
gyermek fölé. Az egyik asszony felsikoltott, a má-
sik néma maradt. Nem kellett már hozzá sok filo-
zofia, hogy Salamon az önkénytelen kiszakadt si-
kolyból állapítsa meg, hogy nem az az anya, aki
gyermekét megsebzésének félelmében is néma ma-
rad, hanem az, aki felsikolt.

Igaz, hogy Runciman lord helyzetében egyelőre
mind a két fél, a szudéta is, meg a csehszlovák is
éppen eleget sikoltoznak, az sem vitatható, hogy a
kard éle már-már oda iránnyul a szudéta és a cseh-
szlovák gyermekek szive fölé és ezt a harcot, ha
valakinek, úgy Runcimannak sikerül elhárítani a
lecsapásban — mégsem egészen iIdomos e drámai
helyzetben a gumynak bármily halvány árnyalatá-
val érinteni bárkit, aki megpróbálja a lehetetlent,
hogy az egyre fojtóbb európai légkört megtisztítsa
a villamos közhűségektől.

Igenis, a mi szemünkben a béke hősei mindig
mentesek lesznek mindenfajta gyűlöltől. Mi nem fo-
gunk konkurenciális érzéseket táplálni velük szem-
ben akkor sem, ha néha nagyobb dicsőség fényé-
re van kilátásuk az utókor előtt, mint akár Csank-
Fu-Sek tábornoknak, vagy a spanyol falangisták-
nak, vagy egy-egy marokkói zsoldos kapitánynak.

A Runciman lordnál összehasonlíthatatlanul
kisebb népszerűséggel rendelkezik e pillanatban
egyébként egy francia hölgy. Valamelyik párisi ri-
porter fedezte fel ezt a nőt az orleansi „La Rochel-
le” kórházban Pineaud Mártha kisasszony szemé-
lyében.

Mademoiselle Pineaud a „La Rochelle” kór-
ház ápolónője. Eppen úgy végzi napi szamaritánus
munkáját, mint bármely más ápolónő. Egyetlen te-
ren mulja felül kolleganőit: — eddig több, mint
hármint liter vért áldozta vérátömlesztés utján
ápolottjai életének megmentésére.

Tudvalevő, hogy egy normális emberi szervezet
öt liter vérnél többet nem tartalmaz. Négy év alatt
az ápolónő mégis hatszorosa ontotta embertár-
saiért annak a vérenek, amelyből öt liternél többel
sem négy évvel ezelőtt nem rendelkezett, sem ma
nem rendelkezik. Igaz, hogy vérontása minden
esetben kisebb adagokban történt, esetenként mind-
össze félliterenként, amit néhány hét alatt sikerült
Pineaud kisasszonynak visszaregenerálnia. Von-e
ke valamit e mennyiségmegosztás Pineaud kis-
asszony hősiességének érdeméből? Azt hisszük nem
szükség.

Egy napon olvasva lord Salamontól és a
„vérontó” francia ápolónőről, eszünkbe jut, nem
lehet-e ezt a két emberpéldányt összeházasítani?
Ha van alapja az átöröklés elméletének, bizonyára
a legszebb emberpéldány sarjadna a frigyből. Igaz,
hogy Salamon lord és a vérontó francia kisasszony
gyermekai aligha lennének humanizmusukban ak-
korra hatással az emberiségre a gyakorlatban, mint
bármelyik szélsőséges politikai párt bármilyen je-
lentéktelen csoportvezetője!
T. G.

— Megszüntetett fürdőhely. Az egészségügyi
minisztérium helyi érdekekre való tekintettel meg-
szüntette a maramuresi Viseul de Sus—Felsővisó
fürdőhelyet.

— Távolból irányítható villamos kertész. Egy ame-
rikai béna mechanikus értéktelen hulladékból
olyan fűkaszáló-gépet szerkesztett, amely messziről is
kormányozható. Kényelmesen leül a háza elé és távol-
ból irányítja a különös gépet, amelyről rendkívül érde-
kes képen és cikkben számol be Tolnai Világlapja új
száma.

— VASUTI JEGYEKET HAMISÍTOTTAK
EGY BRASOV—BRASSÓI SZALODÁBAN. A
CFR ellenőrző hatóságai az utóbbi időkben megál-
lapították, hogy ismeretlen tettesek nagyszabású
visszaéléseket követtek el. A nyomozó hatóságok
megállapították, hogy a visszaéléseket a klímati-
kus gyógyhelyekre kiadott kedvezményes jegyek-
kel követik el és ezeket a jegyeket Braşov—Bras-
sóban árusítják. A Braşov—brassói Korona-szálló-
ban volt a bűnszövetkezet központja s ennek a tár-
saságnak egyik főcinkosa a predeali vasuti állo-
más pénztárnoka volt. A kedvezményes jegyeket
ugyanis láttamoztatni kell, hogy azok érvényüket
ne veszítsék. A társaság tagjai az ország számos
helyéről szerezték meg a jegyeket és azokat „kéz-
alatt” a predeali vasuti állomás pénztárosával lát-
tamoztatták, ami által millió károkat okoztak a
CFR-nek. A nyomozó hatóságok úgy a predeali
vasuti pénztárost, mint a jegyhamisító társaság
másik két tagját: Glückmant és Bindmallert le-
tartóztatták.

Shocking?

A „Paris Sotr” hollywoodi tudósítója részletes
beszámolót küldött lapjának a film erkölcszenzorainak
legújabb tevékenységéről. Azt, hogy a hosszú és
szexuális csókok és az erkölcsstelen házasséletek
megelevenítése tilos — már régen tudtuk. De újdonsá-
g, hogy a leghigorúbban tilos: a bűnügyi drámák-
ban bemutatni azt, hogyan követte el bűnét a gyilkos,
vagy betörő. Továbbá tilos az olyan jelenet,
amely színes férfi és fehér nő közötti szerelmet enged
sejtetni, — és tilos táncosnőknek fekete harisnyában
szerepelni a filmben. Mr. Breen, a hollywoodi film-
erkölcsök legfőbb őre úgy tudja ugyanis, hogy ez majd-
nem olyan pikáns viselet, mint a harisnya és koszt-
ümmentküli táncosnői „öltözék”.

— Földrengést jelzett a Bucureşti obszerva-
torium szeizmográfja. Bucureştiből jelentik: A
tűvárosi földrengést jelző intézet az éjszaka négy
öt órák közt észlelt. Az első három mintegy hatszáz-
ötven kilométernyi körzetben, déli irányban tör-
ténhetett.

Bundák és mindennemű szörmék

nagy választékban, javítások és alakítások
rendkívül olcsó szezon előtti áron

IUGA szücsnél Arad,
Str. Metiana 15.

— Énekes párviadal lesz Kiepurá és báró Strumpf
között. Nem mindennapi események színhelye lesz a kö-
zeljövőben a varsói városi park. Itt fog ugyanis lezajla-
ni a nagy nyilvánosság előtt az az „énekes párbaj”,
amelyre bizonyos Strumpf báró hívta ki a világhírű len-
gyel tenoristát. Strumpf báró abban a szilárd meggyő-
ződésben él, hogy kivételes hang birtokában van és
nyíltan megvádolja Kiepurát, hogy eddig minden esetben
megiutott a hívás elől. Varsóban nagy érdeklődéssel
tekintenek a szokatlan énekes párviadal elébe, amely-
nek kimenetelében senki sem kételkedik, különösen a
művészi hajlamokkal megáldott báró nem, aki biztosra
veszi, hogy sikerül a híres tenoristát detronizálnia.

CLARIDGE

PENSIO

BUDAPEST

IV., Bécsi utca 5.
Telefon: 182—827.

Tökéletes kényelem.
Elsőrangú konyha.
(Diétás étel.) Fürdő
és tusszobák.

Luxushotel
kényelme.
Uri otthon
melege.

— ÖNGYILKOS LEÁNY HALÁLUGRÁSÁT KÖZ-
VETITETTÉK VÉLETLENÜL A NEWYORKI TELE-
VÍZS ELŐADÁSOKBAN. Newyorkból jelentik: Az
amerikai National Broadcasting rádióállalat televi-
ziós előadásai során uccal jeleneteket adott le a new-
yorki Rockefeller-központ rádióvárosának egyik fel-
hőkarcolójából. Hirtelen velőtrázó sikoltás hallatszott
a televízió kisérő rádióadás során, majd egy nő
zuhan a kövezetre, aknek teste véres hústömeggé
loccsant szét: Maron Perloff, egy 28 éves leány
szerelemi bánatában leugrott a tizenegyedik emeletéről
és szörnyethalt. Tragédiája a véletlen szeszélyéből
éppen a televíziós felvevőkészülék működési sugará-
ba esett bele és a leadott képek nemcsak a borzalmas
jelenetet örökítették meg, hanem a mentők és a rend-
őrség megérkezését és a többezer főnyi közönség ir-
tóztatának kifejezését is híven visszatükrozték.

— A nő és a kerékpár. Rendkívül érdekes képekkel
illusztrált cikket közöl erről a „Délbáb” új száma, mely
nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Az időjárás nem belolyásolhatja bőrének szépségét

Nagyságos Asszonyom, Ön most váltakozó ér-
zelmekkel tekint eléje az egyébként annyira óhaj-
tott nyári szórakozásoknak. Miként fogja óvni szél-
től, portól, esőtől, elragadó arcborít, melyre jog-
gal oly büszke. Nos tudnia kell, hogy a tej a bőr-
nek a legegészségesebb és legtermészetesebb vé-
delmezője, mert mélyen behatol a bőr porusaiba
és sejtjeibe és így a szél és eső káros befolyását
hatálytalanítja. Csak a Milkuderm Milchfettcrème
és Milkuderm Hautsahnet kell összes turaira és
utazásaira magával vinnie és így drága kincsének:
elragadó bőrének hű védője mindig magánál lesz.

Uj választásokat irnak ki Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Megbízható forrásból nyert ér-
tesülés szerint a Jugoszláv parlamentet a közeljövőben
feloszlatják. A hírek szerint a parlament felosztását au-
gusztus hónap végén eszközlik.

Spanyol „csendélet”

Franco repülői ismét bombázták Alicantet

Valenciából jelentik: A Havas hírszolgálati-iroda
közli: Hat, Majorca szigete felől érkező repülőgép ma
dél előtt bombázta Alicante városát és kikötőjét, ahol
összesen nyolcvan bombát dobtak le. Legtöbb bomba a
katonai kórház közelében esett le. A bombatámadás
eredménye: hét sebesült és egy halott.

— Rendőrségi hírek: Az elmúlt éjszaka folyamán
betörők jártak Rujty Dunica aradi lakosnő Bisericei-
ucca 139. szám alatti lakásában és onnan 5000 leit lop-
tak el. — Ugyancsak betörők garázdálkodtak Szigeti
Oszkár cipőkereskedő Cogălniceanu-ucca 36. szám alatti
házának mosókonyhájában, ahonnan különböző fehérne-
müt és egy kerékpárt zsákmányoltak. — Ismeretlen tet-
tesek behatoltak Szécsi Zoltán Ottuz-ucca 16. szám
alatti lakásába is. A betörők különböző ruhaneműket vit-
tek magukkal. — Kaffler Sámuel Sighetul Marmatiei-
Máramaroszigetről Aradra érkezett gyümölcskereskedő
zsebéből 1500 leit lopott ki eddig még ismeretlen tettes
az aradi állomáson, miközben a károsult árújának be-
vagonrozásánál segédkezett. — A tettesek kézrekeríté-
sére a rendőrség vizsgálatot indított.

— Dr. Berger Irén fogorvos (Str. Eminescu 6)
hazaérkezett.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerész, Piața Avram Iancu 12.
(Tel.: 25—20.)

JANKA gyógyszerész, Bulev. Reg. Ferdinand
25. (Tel.: 11—00.)

Dr. DICK gyógyszerész, Str. Mărășești 1.
(Tel.: 17—68.)

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Középamerika,
Kuba-Mexiko, Délamerika, Keletázsia,
Ausztrália és Hollandiáiba

Tengeri utazások

tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak!
Földközi-tengeri utazások tavasszal és
ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szi-
geti utazások, Nyugatindiai utazások,
Világkörüli utazások, Utazások Afrika
körüli valamint olcsó tengerentuli
tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospectusok díjmentesen kaphatók a
Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőtől:

Kunstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

Élet-halálharc egy óriásharcsa és egy fiatal aradmegyei tutajos között

Tizennégy bicskaszurással ölte meg a rendkívüli nagyságu halat a merész legény a Mures-Marosban

Jönnek a tutajok, hosszú sorban jönnek, hozzák a havasok üzenetét: ósz... Lomhán libegnek a szőke vizen, mint egy óriási falevél s a hátán — úgy látszik a messzeségben — mintha csak két hangya volna, a tutajosok. A víz tükrére hajló fák árnyékában leng a tutaj és ahogy közeledik, úgy nő a csodálkozás is: egyik tutajos legény lábánál valami mozdulatlan tömeg pihen. Könnyű borzongás berzengeti a szemlélők idegeit, mert zöld galyak takarják a mozdulatlan testet, mint a part-ra vonszolt vízbefulltakat. Halottat hoz a tutaj? Valahol a szeszélyesen sodródó víz a mélységbe rántott egy embert, akinek elkékült testét most fogták ki a tutajosok?

Nem halott embert hoz a tutaj, hanem egy embarnagyságu, döglött harcsát. Lapos feje olyan nagy, mint a borjúé. Meredten pihen a zöld galy árnyékában, szélesre hasított szájából, mintha csak hegyesre fent borona volna, merednek a porcogó-fogak. Hosszu bajusza mélabusan mutat a víz felé, amelyet kénytelenül elhagyott.

Amidőn a víz hátán lebegő tutaj megérkezik, az újságíróknak kivételesen nem futni, hanem uszni kell a riport után. Egy könnyű fejes a szürke hullámokba és utána rövid és eredményes uszóverseny és amidőn már karcsapással beérhető a tutaj, repül a kérdés: hol fogták?

— Tessék először megnézni — szólnak vissza. Az óriás harcsa testén szurások, — szigony lendült a hátába? mert halász horog képtelen szárazra vonszolni ezt a szinte két méteres víz-alatti szörnyet.

— Ő ölte meg késsel — mondja egykedvűen s a tutaj végén álló fiatal legény felé int, akinek bronzszínű barnult testén megfeszülnek az izmok, amidőn az óriási evező lapátot lendíti.

— Csupasz kézzel és egy késsel fogta meg — bizonykodik a tutajos, amidőn a kételkedést látja felvillanni. — Meg lehet nézni a szurások helyét.!

Tamaskodva állják körül a csodálatos, nagyranőtt harcsát, akik még kíváncsiságból felkapaszkodtak a tutajra. A fürdőnadrágos fiu fontoskodva számol: 14 seb! Ennyiszor szurt bele! — Szent igaz, hogy ilyen furcsa halászat nem nagyon akad a Mures-Maros mentén. Ez a tutajos legény, egy késnek is beillő bicskával ölte meg a félmázsánál is nehezebb óriási halat!

Mint az ősember...

Ham István, az öreg tutajos, a különös halászat szemtanúja mondja el: hogyan történt?

— Hajnalban kötöttük el a tutajt Radna után s vagy 10—15 kilométert „csorogtunk“ a vizen, amikor Bot Józsa kurjantott: Oda nézzék!

— A vízkanyarulatban egy döglött malac keringett a vizen s körülötte erősen örvénylett a víz. Lassan ereszkedett a vízbe Józsa s fényes fogába szorította a bicskát, kiuszott a partra. Csak sejtettem, hogy mit akar, — amit jól megcsinált. Óvatosan, nesztelenül rámaszott a fűzfa kihajló ágára s onnan, mint a vércse, cuppanva lecsapott a vízbe. Azt kellett volna megnézni!

A döglött malac körül ólálkodó nagy hal a hátába kapta a bicskát és menekülni akart.

Egyszer még felhabzott a víz, felvillant a hal csapkodó farka s a halászó legény lába, azután... már félni kellett. Eltűntek nyomtalanul a víz mélyén. Vagy husz lépésnyire kezdett megint a víz kavargani, a folyó sodra lefelé vitte őket s a hal is szívesebben menekül a víz sodrával egy irányba. Ez jó volt, mert ott már lábálni lehetett a vizet. Ott kezdődött igazán: a fiu feje a vízben volt, amikor a bicskázó kéz a levegőben vette a lendületet.

A hal farka felcsap egyszer, kétszer... kivillan a feje, a fehér hasa, amelybe bicskával kapaszkodott meg a barnatestű ember.

Jól látható volt, hogy peregnék, forognak. A szerencse kedvezett, a víz jó apadt volt lejjebb is, ott már szinte térdig érő vízben vergődtek. A hal kopolyájába markolt, úgy vonszolta s a bicska is a torkába volt akasztva. Mikor a partra cibálta, még jó negyedóráig élt. Így fogta meg Bot József, 21 éves az Ur 1938-ik esztendejében az óriásharcsát a Mures-Marosban.

Igy keletkezik a hősközltemény?

Az öreg tutajos úgy fejezi be a történetet, hogy önkénytelenül arra gondolunk: majd a téli fonóban olyan mese, vagy ballada kerekedik ki ebből, ami a nép száján századok múlva is él... Bot József 21 éves, — a tutajos-mesterségben részesült a teste és ha megfeszül-

nek acél izmai, a mélységből is felhozza a víz alatti szörnyet, aki el akarta rabolni a királyleányt...

És a valóságban mit is akart elrabolni az óriási hal? — Egy döglött malacot. És ezen rajtavesztett, mert észrevette Bot József, aki ügyesen, okosan megölte. hogy a városban eladhassa. Mindegy. A tiszta valóság is feljegyzésre méltó. Pusztá kéz és egy kés, — ezzel fogta ki a Mures-Marosból az óriási harcsát. Bátor legény, úgy küzdött, mint valaha az ősember a mindennapi falatért. Életét kockáztatva. Manapság csak azért furcsa és különös, mert nem így küzdenek a kenyérért, — avagy a pezsgős vacsoráért?

A tutaj lassan siklik el a hid alatt — vissza kell térni. A fürdőzők egy utolsó, kíváncsi pillantást repítenek a zöld galyak árnyékában megmeredt óriásharcsára, amely még az elmúlt hajnalon zsákmányra vadászott, hogy zsákmányul eshessék.

Egy könnyű fejes a víz sodrába s a tutaj elebe. Visszanézünk, — olyan, mint egy hatalmas egyszerű ravatal: a víz alatti szörny halott s a gyilkosa felé hajlik, hogy feje felett megigazítsa az árnyékot adó zöld lombot.

Nedezly Ferenc

Színház

Megnyugtató szórakozási lehetőség minden ideges ember számára az Aradon időző színészek szombati és vasárnapi szabadtéri előadása

Tele van a város rohanó színészekkel, akik valamennyien egy igazán százszázalékos kulturügy szolgálatába szegődtek. Olyan most az aradi színészgárda, mintha egy család lenne, amely szívügyének megvalósítását tűzte ki céljául. Valóban nem mindennapos munkateljesítmenyt fognak nyújtani szombaton este az Aradon időző színészek, amikor a Gloria sportpályán szabadtéri színpadon viszik a közönség elé Victor Eftimiu lebilincselő verses drámáját, a „Prometheus“-t. Mindegyik szereplő tudásának legjavát viszi a színpadra. Olyan kiállításban kapja az aradi közönség a „Prometheus“-t, amelyhez hasonló nem igen volt Aradon. A reformátusok grádiistái ennekara már teljesen felkészült bemutatózására, amely minden bizonnyal egyik kimagasló eseménye lesz a szabadtéri előadás eseményeinek. Vasárnap este Kálmán Imre „Obsitos“ című világhírű operettjét kapjuk teljesen új színpadi köntösben és oly sok ötlettel megspékelve, hogy az egész előadás felér egy premier jellegével. A jegyelővétel már megindult. A közönség tömegesen keresi fel a téli színház jegypénztárát, hogy belépőjegyéről gondoskadjon. A rendezőség a nagy anyagi áldozatok dacára 100 leitől 30 leig állapította meg a jegyek árát.

A hegyekben — a tengeren én megvédem

Állandó kísérője én legyek

UJ KÖNYVEK

— **Sorsdöntő hormonok.** Az utolsó három évtized folyamán az orvostudomány két legfontosabb fölfedezése volt a vitaminok és hormonok megismerése, amivel egy egészen új csodavilág tárult a bámuló emberi szem elé. Megtudtuk, hogy mindkét esetben néhány milligrammnyi és olykor nem is nagyon bonyolult szerkezetű vegyi anyagok végzetes befolyással vannak az egészségünkre. De különösen a hormonok, amelyeket a test maga termel, egyenesen sorsdöntőek, az ember testi és lelki irányítására. Szinte hihetetlen, hogyha néhány milligramm kevesebb a kelleténél a pajzsmirigy hormonia, ez teljes szellemi bárgyúságot idézzen elő, hogy vérkeringésünkben rögtön zavar álljon elő, ha a mellékpajzsmirigy hormonia az adrenalin termelése körül egy kis zavar van. Ha nem komoly tudósoktól hallanánk az adatokat, nem hinnénk el, hogy némelyik hormonnak még százmilliárdszoros hígításban is észrevehető hatása van. Mikor Goethe azt mondta, hogy „különös folyadék a vér“, még nem álmódhatta, hogy a benne keringő parányi mennyiségű hormonok teszik az az, szabályozva az ember egész életét születésétől haláláig. Dr. Venzmer Gerhard-nak „Sorsdöntő hormonok“ című munkája ebbe a rejtelmes csodavilágba vezet el az olvasót, olyan egyszerű, csevegő módon, hogy az olvasó regénynél érdekesebb olvasmányt kap ebben a könyvben, amelyet dr. Fülöp Zsigmond pompás magyarsággal ültetett át nyelvünkre. „Delta“ kiadásban jelent meg, mint Dubovitz-Haskó: „Ipari és kereskedelmi vegyészeti“, ára 132.— lei. Dr. Venzmer Gerhard: „Sorsdöntő hormonok“ vászonkötésben 158.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

— **Az esztergomi kincstár.** Az „Officina“ művészi kivitelű, gazdagon illusztrált kiadványsorozatának legújabb kötete. Magyarország leggazdagabb, káprázatos fényű kincstárának 32 legszebb darabját mutatjuk be ebben a kötetben, ötvösműveket, egyházi ruhákat, Genthon István a Műemlékek Országos Bizottsága előadójának hivatott tolmácsolásában, Leopold Antal esztergomi prelátus-kanonok előszavával. Ára kötve 92.— lei. Ezzel egyidőben jelent meg Palotay Gertrud: „Magyar népviseletek“. Palotay Gertrud kitűnő írása a magyar népviseletek színpompás virágos kertjéből mutat be egy csokorra valót. A mai Magyarország egymástól távol szögleteiből hozza elő őket: meglelt férfit és jókedvű ifju legényt, pusztán élő pástzorembert és templomba menő fiatal leányt, ifju menyecskét és javakorabeli komámasszonyt. Elmondja, hogyan alakultak ilyenné, mikor keletkezettek, miért és miben különböznek. Konecsni György kitűnő festőművész 12 színes és számos egyszínű művészi és mégis szakszerű képe ad különös értéket ennek a műnyomó papirosra nyomott, rendkívül izléses kötetnek: Palotay Gertrud: „Magyar népviseletek“ ára 165.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az „Officina“-munkádványok teljes jegyzékét.

Sportvonat Budapestre utlevél és vizum nélkül,

csak egy fényképes személyazonossági igazolvánnyal.

Aradról indul szeptember 7-én, szerdán délelőtt
Budapestre visszaindul szept. 13-án, kedden d. u.

Részvételi díj személyenként 1.340 lei, gyermekeknek 10 évig 840 lei

Számozott ülőhelyek a vonaton. A budapesti tartózkodás költségei előre is fizethetők leiben, akár teljes ellátásra, akár csak szoba és reggelire. Budapest megtekintése autocar-ral, „Budapest éjjel“, valamint egy napos kirándulás a Balatonra. Személyenként 2000 lei értékű pengő vihető ki. — Kérjen részletes prospektust!

Beiratkozási határidő: szept. 1. csütörtök estig a

WAGONS-LITS/COOK és EUROPA menetjegyirodákban Arad

SPORT KÖZLÖNY

Értékes ezüst-serleget adományoz a Gloria evezős-szakosztálya a vasárnap- hétfői körmérkőzés győztesének

Kijelölték a mérkőzések játékvezetőit

Sportkörökben óriási érdeklődés nyilvánul meg a vasárnap—hétfői körmérkőzés iránt, amelyen a két A) ligás csapaton kívül két kitűnő aradi csapat vesz részt és a mérkőzések komolyságát és érdekességét még növeli az a körülmény, hogy a Gloria ujonnan alakult evezős szakosztálya rendkívül értékes ezüst serleget ajánlott fel a körmérkőzés győztesének, a három első helyezett csapat pedig szépkivitelű éremdíjazásban részesül.

A körmérkőzést pont és gólarány szerint bonyolítják le, a végleges sorsolást pedig megejtették, amely szerint vasárnap délután előbb a Gloria és a CAA, utána pedig az AMEFA és az Olimpia csapatai kerülnek szembe egymással. Hétfőn

a CAA az Olimpiával játszik előmérkőzést, a főesemény pedig a Gloria és az AMEFA összecsapása lesz. Kijelölték a mérkőzések játékvezetőit is és ezek a következők:

Gloria—CAA, 15.30 órákor, bírő Marita.

AMEFA—Olimpia, 17.30 órákor, bírő Ciorgariu.

HÉTFŐN:

CAA—Olimpia, 15.30 órákor, bírő Adamovici.

Gloria—AMEFA, 17.30 órákor, bírő Pfeiffer.

Hétfőn a mérkőzések után Iancu Cornel dr. az evezősszövetség elnöke fogja átadni a győztes csapatnak a serleget, valamint ugyancsak ő osztja ki az első három csapat érmeit is.

Komoly edzéssel készültek az élcsapatok a vasárnapi mérkőzésekre

Bellai fog szerepelni az AMEFA
őszi csapatában

A Gloria szerdai edzését kellemetlenül befolyásolta az esős időjárás, de így is kiadós mozgást végeztek a csapat tagjai Varjassy vezetéssel. A vasárnapi és hétfői összeállítás még nem került szóba, annyi bizonyos csupán, hogy a kétnapos mérkőzésen csaknem valamennyi játékos szerepeltetésére sor kerül. Természetes az is, hogy a hétfői AMEFA elleni mérkőzésen a csapat a legjobb összetételben fog kiállni.

Az AMEFA edzését szerdán Czégka Tibor vezette Stoffa Sándor edző távollétében, aki Satumare—Szatmára utazott, hogy véglegesítse a megállapodást Slivat-al és a satumare—szatmári Olimpiával a kitűnő hátvéd átadása ügyében. A tréningen a játékosok nagy ambícióval dolgoztak és itt értesültünk, hogy Cuculát az egyesület átadta a Chinezul-ILS-nak és a kitűnő szélső az őszi idényben már új egyesülete színeiben fog szerepelni. Ezzel szemben az AMEFA nemcsak Slivat-ot akarja megszerezni, hanem Záhorszky megszerzéséért is lépéseket tett és Bermosert is szerződtette. Még egy csatárral erősödik az AMEFA őszi csapata: Bellai is az AMEFA színeiben fog szerepelni az őszi idény folyamán.

Nincs többé táborbagyújtás a válogatott mérkőzések előtt

Bucuresti. A román válogatott csapat egyik legnehezebb őszi mérkőzését szeptember 6-ikán Belgrádban Jugoszláviával játsza a Benes-kupáért, Luchide szövetségi főtitkár kijelentette, hogy a mérkőzés előkészítése során eltekintenek attól, hogy a válogatásra számbajövő játékosokat egy helyre gyűjtsék össze, mert ennek a rendszernek a multban szomorú következményei voltak s megmaradnak annál a sokkal jobban bevált rendszernek, hogy minden egyes játékos egyesülete keretében készüljön a mérkőzésre.

O A Hungária győzelme Rigában. A budapesti Hungária csapata Rigában mérkőzött az FC Riga, Hakoah vegyes csapata ellen és 6:2 (2:0) arányban győzött. A Hungária góljain Müller (3), Kardos, Kisutzky és Vidor osztozkodtak.

O Jó eredmények a finn atlétikaivadalok során. Helsinkiből jelentik: A finn atlétikai viadalok során a futószámokban is hatalmas küzdelmet vívtak az atléták. 1500 méteren első lett Hartikka 3.55,3 mp. idővel, Salminen csak hatodik, 10.000 méter: Tamilla 49,8. Gerelyvetés: Nickensen 72,81 Jarvinen a második. Diszkoszvetés: Kotkas 49,21 méter.

A Szürketaxi csapata Rotterdamban játszotta első turamérkőzését és 3:3 (2:0) arányban döntetlenül mérkőzött az FC Rotterdam ellen. A mérkőzés góllalt Kiszely (2) és Takács II. szereztek.

A finn 5000 méteres bajnokságban Pekuri győzött 14 p. 27,4 mp.-es kitűnő idővel a 10 kilométeres világrekorder Salminen előtt, aki 14 p. 28,4 mp. alatt futotta a távot. 200 méteren Tammisto 21,8 mp.-el, súlydobásban pedig Bärlund 1538 cm.-el győzött.

A német Blask 5813 cm.-t dobott kalapáccsal, ami jobb Ryan 5777 cm.-es fennálló világrekordjánál. Am-

FLINTKOTE

ideális szigetelő anyag, mindennemű nedvesség és rozsa elleni szigeteléshez, különösen bevált beton fedeleknél, balkonoknál, teraszoknál, vízhatlan padlózatnál

FLINTKOTE

Shell készítmény.

A valódi Flintkote anyagot közvetlenül a romániai vezérképviselőt:

FRAJII KLEINER

BUCURESTI, STRADA CULMEA VECHE, 2
GALAȚI, STRADA MARE, 75, szállítja.

de rögtönzött körből dobtak, ami nem volt kimélyítve és így az eredmény nem hitelesíthető világrekordnak.

Sadovskij a Telefonclubban! Az AMEFA volt kapusa — mint jólétesült helyen tudni vélik — a Telefonclub csapatához kért igazolását, amelynek színeiben a téli jégkorong-szezonban szerepelni fog. Sadovskij a Telefonclub jégkorong csapata lényegesen megerősödik.

Jerusalem, a bécsi Austria játékos, akiről olyan hírek voltak forgalomban, hogy a Tricolor CFPV csapatához szerződik, Franciaországban tartózkodik és állítólag az FC Sochaux-hoz ír alá szerződést.

O A Vihorul Dacia rendezti meg egy fővárosi lap jelentése szerint ebben az évben a Románia körüli kerékpárversenyt. A verseny anyagi alapját egy nagy olasz kerékpárgyár fővárosi képviselője biztosítja.

O Norvégia vezet a norvég—lengyel atlétikai mérkőzések első napján Lengyelországgal szemben 49:45 pontarányban. Súlylökésben a norvég Torrensen 15,26 méterrel új norvég rekordot állított fel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj miniszteri rendelet a mesterkönyvek kiadásáról

Egy mesterkönyvben csak egy szakma képesítését lehet feltüntetni

Az aradi munkakamarához rendelet érkezett a munkaügyi minisztériumból a mesterkönyvek kiadásával kapcsolatban. A rendelet közli, hogy régebben az iparigazolványok több rokonszakmát tüntettek fel, így például egy és ugyanazon az iparengedélyen szerepelt a borbély-, fodrász- és manikűrpar megjelölése, vagy pedig a mészáros és hentes megjelölés. Előfordult az is, hogy egy műhelyben különböző rokonszakmákban fejtenek ki munkát.

Az említett rendelet most felhívja a munkakamarák figyelmét, hogy egy mesterkönyvben csak egy szakmát lehet feltüntetni. Az iparosnak, akkor, amikor a mesterkönyvet megkapja, választania kell, hogy melyik szakma feltüntetését kívánja és ez a szakma kerül be a mesterkönyvbe. Abban az esetben

pedig, ha az érdekelt iparos nem akar szakmát választani, a képesítő bizottság dönt, hogy melyik ipart vezetik be a mesterkönyvbe.

Felhívja a rendelet a figyelmet arra is, hogy az ipartörvény végrehajtási utasítása értelmében egy műhelyben lehet különböző rokon mesterségeket folytatni, akkor is, ha az iparos csak egy szakmára vonatkozó könyvvel rendelkezik. A végrehajtási utasítás azonban feltételként megszabja azt, hogy a műhelyben olyan segédek dolgozzanak, akik a vonatkozó rokonszakmákban képesítéssel rendelkeznek. Inast a mester azonban csak abban a mesterségben képezhet ki, amelyről mesterkönyvet kap. Ha a mester több rokonszakmában akar mesterkönyvet, akkor minden egyes esetben külön kell megfeleljen az ipartörvény követelményeinek.

Átalakult a magyar szövetkezeti élet

Rendkívüli közgyűlésen mondották ki a törvény által megkívánt fontos változást

Csuj—Kozlovár. A napokban tartotta meg rendkívüli közgyűlését a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének ellenőrző köteleke, az u. n. „Unió”. Ennek a szövetkezeti szervnek hatáskörébe tartozott a szövetkezetek működésének ellenőrzése és irányítása. A legújabb törvényes rendelkezések folytán a szövetkezetek ellenőrzése a bucaresti Nemzeti Szövetkezeti Hivatal hatáskörébe megy át s a korábban működött ellenőrző kötelekeket fel kell számolni. A törvényes ren-

delkezés értelmében a most megtartott rendkívüli közgyűlésen szökölt fel a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének Uniója.

A közgyűlésen Gyárfás Elemér dr. elnökölt. A közgyűlés eleget téve a törvényes rendelkezések formáságainak, kimondta az Unió felszámolását azzal, hogy az Unió aktívait és passzívait a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége veszi át. Dr. gróf Bethlen László vezérigazgató igazgatósági beszámolójában

rámutatott arra, hogy az Unió felszámolása **nem jelent megrázkódtatást szövetségi életünkben, mert az Unió felszámolása folytán kiszélesedik a Szövetség munkaterülete.**

Az ellenőrzést a Szövetség épügy fogja folytatni a jövőben, mint korábban az Unió végezte, megadva a szervezeteknek régi ellenőri karával a szükséges irányítást és utbaigazítást. Csak a mérleglátamozást eszközi a jövőben a bucuresti-i központ. A megszüntetett Unió igazgatóságának a szervezés, irányítás és propaganda terén végzett korábbi tevékenységét a Szövetség mellett felállítandó új tanácsadó szerv fogja végezni, melybe a kü-

lönböző vidékek szervezeteknek a képviselői lesznek választva. A Szövetség tehát kibővült keretekkel fogja működését folytatni szövetségi életünk fellendítése érdekében, melynek működése elől ma már minden akadály elhárult.

Lényegében nem történt más, mint egy szervezeti változás a magyar szövetségi élet vezetőintézményében.

Bethlen László gr. vezérigazgató bejelentését nagy megnyugvással vette tudomásul a közgyűlés és megnyugtatólag hathat a közvéleményre is, mely az utóbbi idők riasztó-híreinek hatása alatt aggódva figyelte szövetségi életünk sorsváltozását.

Megtiltották a kereskedelmi malmok számára az árpa őrlését

Uj rendelkezések a malmok működéséről

A buzaértékesítéssel kapcsolatban a Monitorul Oficialban megjelent az a rendelet, amely módosításokat tartalmaz az 1937-ben megjelent buzaértékesítési törvénnyel szemben.

A törvényrendelet megjelenésétől számítva egyetlen malmot sem rendezhetnek be, egyetlen malmot sem indíthatja meg üzemet, anélkül, hogy a szokásos engedélyeken kívül a buzaértékesítő hivatal engedélyével ne rendelkezne. Ugyancsak ki kell kérniük a malmoknak a buzaértékesítő hivatal előzetes engedélyét, ha bármely természetű változás állna be a malmüzemben.

Tilos a kereskedelmi malmok részére az árpa-őrlés, azonban a buzaértékesítő hivatal eseténkénti engedélyével mégis őrlhetnek kereskedelmi malmok árpát. Ez azokban az esetekben történik meg, ha a malomtulajdonosoknak állapot-tenyésztük is van.

Azok a henger- és a parasztmalmok, amelyeket phrasztmalmoknak minősítettek és amelyek törvényhatósági joggal felruházott városokban, megyeszékhelyeken, vagy pedig olyan városokban működnek, amelyeknek ötezernél több lakosa van, csak azon mezőgazdák részére őrlhetnek, akik abban a helyszínen laknak, ahol a malom működik, így tehát a szomszédos falvak lakói számára nem vállalhatnak őrlést. Kivételt képez az az eset, amikor az érdekelt községben, vagy attól 10 kilométernyi körzetben nincs egyetlen parasztmalom sem. A falusi parasztmalmok nem őrlhetnek a törvényhatósági joggal felruházott városok, a megyeszékhelyek és egyéb városok lakói számára, ha ezekben legalább egy parasztmalom működik.

A rendelet értelmében szigorúan megbüntetik azon malomtulajdonosokat és malombérlőket, kik a rendeleti törvény megjelenésétől számított hatvan napon belül nem nyújtják be a gabonaérté-

kesítési hivatalhoz a törvény 5. szakasza, 17. bekezdése által megkövetelt kimutatást.

Az eredeti törvény 24. szakasza 7. bekezdéséhez még hozzá fűzik azt a rendelkezést, hogy kihágást képez minden olyan többlet, amely meghaladja az öt százalékot. A 25. szakaszban foglalt büntetéseket kiterjesztik azokra a kereskedelmi malmokra, amelyek árpát őrlnek, valamint azokra a parasztmalmokra, amelyek több fajta lisztet őrlnek, vagy pedig olyan buza, rozs és árpa őrlését vállalták, amely vamból származik, azt a kereskedelembe vették, vagy pedig saját termésüket képezik.

Uj és fontos rendelkezés az, hogy a központi buzaértékesítő hivatal leszállíthatja a rendes fellebbezési eljárástól függetlenül a jogerőssé még nem vált bírságokat, azokban az esetekben, amikor az érdekelt fél kötelezettséget vállalt arra, hogy a leszállított bírságot azonnal kifizeti. Az elengedett összeg azonban semmi esetre sem haladhatja meg a kivetett bírság hetvenöt százalékát.

A falvakban működő kereskedelmi malmok nem létesíthetnek raktárakat, vagy pékségeket. Városokban a kereskedelmi malmoknak megengedik eladási raktárakat, avagy pékségek létesítését, ezek azonban legalább egy kilométernyi távolságra kell legyenek a malomtól. Kivételt képez az az eset, amikor a malomtulajdonos nagyipari pék üzemet akar berendezni. A malomtól idegen személyek bárhol létesíthetnek eladási lisztraktárakat, vagy pékségeket, de ezek legalább ötszáz méter távolságra kell legyenek a malomtól.

A Banca Națională havonta három millió lei bocsájt a földművelésügyi minisztérium rendelkezésére az ellenőrzés céljaira.

Törvénytervezet a mezőgazdasági oktatás újjászervezéséről

Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot készített a mezőgazdasági oktatás reformjáról. A tervezet alapelvei a következők:

A mezőgazdasági oktatás egyike azoknak a módszereknek, amelyekkel a mezőgazdaság fejlődését szolgáljuk. Az új rendszerben nagyobb figyelmet szentelnek a gyakorlati oktatásnak, hogy ezzel is jobban megfeleljenek a mezőgazdaság szükségleteinek. Megszüntetik azokat a bizottságokat, amelyek megnehezítették az iskolák működését. Megerősítették az iskolaigazgató tekintélyét. A tanszemélyzet kiválasztása pályázat útján és csakis a földművelésügyi minisztérium által történik. Nagyobb figyelmet szentelnek a vándor- és népszerűsítő tanfolyamoknak. Szorosabb kapcsolat létesül a mezőgazdasági szolgálatok és a mezőgazdasági iskolák között.

= Négyezer vagon lesz az ideai tengeri termés. A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint az ideai tengeri termés alatta marad az elmúlt öt év átlagának. A szokásos tengeri termés 500 ezer vagon körül mozog. Az ideai termés valamivel haladja meg a 400 ezer vagon-

ÁRFOLYAMOK

Augusz'tus 10-én

Devizák és effektiv külföldi pénzek hivatalos árfolyamai a Banca Națională Jegyzése szerint, 38 százalék felárral: egyiptomi font 683.10—696.90, németalföldi forint 74.38—75.76, belgas 23.05—23.53, dán korona 29.74—30.36, finn marka 2.98—3.05, escudo 6.14—6.27, angol font 665.85—675.65, olasz lira 7.172—7.172, dollár 136.21—138.93, norvég korona 33.46—34.15, francia frank 3.73—3.93, cseh korona 4.77—4.87, svéd korona 34.36—35.05, eszt korona 36.64—38.50, palesztinai font 666.23—680.34, zloty 27.73—26.29, svájci frank 31.12—31.74.

Harmincnyolc százalék felár nélkül: egyiptomi font 495—505, németalföldi forint 53.90—54.90, drachma 0.99 (1.05)—1 (1.07), dinár 2.898—3.05, birodalmi marka 38—39, belgas 16.70—17.05, pengó 25 (26.50)—27, angol font 482.50—492.50, olasz lira 5.1966—5.1966, dollár 98.70—100.70, francia frank 2.70—2.85, cseh korona 3.46—3.53, lewa 1.24—1.30, palesztinai font 483—493, zloty 18.65—19.05, svájci frank 22.55—23.

Paritás: egyiptomi font 826.389, németalföldi forint 67.20, drachma 2.47, dinár 2.933, birodalmi marka 39.825, belgas 16.737, pengó 29.24, dán korona 44.803, finn marka 4.21, török font 78.99, escudo 7.396, angol font 813.598, pezeta 32.258, olasz lira 5.198, dollár 98.741, norvég korona 44.803, cseh korona 3.357, illetve 4.128, lewa 1.208, svéd korona 44.803, palesztinai font 813.598, zloty 18.753, osztrák schilling 23.52, svájci frank 21.11, illetve 23.89.

Hivatalos aranyárfolyam: angol aranyfont 1118 lei, Napoleon-arany 886 lei.

Behozatali közepárfolyam (38 százalékkal): Amszterdam 85.84, Páris 5.141, Zürich 38.80.

Szabadforgalmú devizaárfolyam (augusztus 9-én): cseh korona 4.80—4.82.

Értéktözsde: Általános lanyhaság, csekélyszámu üzletkötéssel. Az árfolyamok az előző napok árfolyamai körül ingadoztak, kialakult irányzat nélkül. Árak: Desvoltarea 64 és egynegyed 64 és félre, Consolidarea 44 és félről 44.60-ra, Stabilizarea 63-ról 62 és hétényolcadra, Inzestrarea kis cimletek 83 és háromnegyedről 83-ra változott. A részvénypiac kialakulatlan, változó, általában azonban az árak emelkedő irányzatot mutatnak.

Hivatalos árfolyamok: Exproprierea 64 és ötnyolcad, Inzestrarea kis cimletek 83, nagy cimletek 86 és ötnyolcad, 86 és háromnegyed, Consolidarea 44 és fél, 44.55, 44.60, Stabilizare 62 és háromnegyed, 62 és hétényolcad, Desvoltare 64 és egynegyed, 64 és háromnyolcad, 64 és fél, Banca Națională 5700, Banca Românească 595, 593, 592, 595, 592, 593, Banca de Scont 317, Astra Română 955, Mica 1472, 1475, 1472, Letea optate 922, 917, 922, Cartea Românească 490, 400, Reșița optate 570, 571, 570, 572, 571, S. T. B. 1215.

Magánforgalom: 4 és fél százalékos 1913. évi 58—60, Național 5 százalékos 1916. évi 71 és háromnegyed—71 és hétényolcad, Unirii 5 százalékos 1919. évi 73 és fél—73 és ötnyolcad, Refacerii 5 százalékos 1920. évi 71—71 és egynyolcad, Improprrietarii 5 százalékos 1922. évi 64 és ötnyolcad—64 és háromnegyed, Perpetua 5 százalékos 1922. évi 61 és egynyolcad—61 és egynegyed, Stabilizarea ex. cup. 7 százalékos 62 és fél—62 és ötnyolcad, Desvoltare 5 és fél százalékos 64 és háromnyolcad—64 és fél, Amortibilă internă 5 százalékos 1933. évi 66 és fél—66 és háromnegyed, Inzestrarea 4 és fél százalékos nagy cimletek 86 és háromnegyed—86 és hétényolcad, Inzestrare 41 és fél százalékos kis cimletek 83—83 és egynegyed, Consolidare 8 százalékos 1935. évi 44 és háromnyolcad—44 és fél, Județene 5 százalékos 72 és fél—72 és ötnyolcad, Bonuri de impozite 48—48 és fél, Rurale 10 százalékos 79—80, Rurale 5 százalékos 79—80, Rurale 5 százalékos beváltatlan 39 és fél—40, Urbane București 10 százalékos 65—65 és fél, Urbane București 5 százalékos új kibocsátás 64 és egynegyed—64 és háromnyolcad, Urbane București 5 százalékos régi kibocsátás 38 és fél—38 és ötnyolcad, Urbane Iași 10 százalékos 66 és egynegyed—66 és fél, Urbane Iași 5 százalékos 30 és fél—30 és ötnyolcad.

Bankpapírok: B. N. R. 5700—5750, Agricolă 117—120, Credit Român 435—435, Românească 592—595, Banca Comertului Craiova 180—185, Creditul Industrial 830—835, Banca de scont 317—320.

Ipari cimletek: Mica 1470—1475, Letea 920—925, Cartea Românească 400—405, Reșița optate 570—575, Reșița pui 540—545, Carpatina 560—565.

Biztosítók: Dacia Română 1350—1360, Generala 1170—1180, Naționala 265—270.

Külföldiek: S. T. B. 1215—1220, S. R. D. 800—810, Clădirea Românească 305—310, Locuințe ieftine 210—215.

Terménypiac: Az amerikai piacokon a buza irányzata gyenge. Belöldön, Gaița-on a piac irányzata szilárd, 79 kilós 2 százalékos buza Galați-on 41.700 leiért, Brăila-ban 42.000 leiért cserélt gazdát. A constantai buzapiac irányzata szintén szilárd, 77 kilós tiszta árú 41.250 leiért adtak el (silo Constanta). Az árpa irányzata tartott, azonnali átadásra 56—60 kilós árú 37.500 leiért helyezték el.

Módosítják az európai Dunarea-bizottság eddigi működési szabályzatát

A kormány meghívására Sinaiába érkeztek az európai Dunarea-bizottság angol és francia megbízottai. Az olasz kormány kimentette magát azért, mert nem küldött képviselőt, de egyben biztosította a román álláspont iránt érzett rokonszenvéről a kormányt. A megnyitó beszédet Petrescu-Comnen külügyminiszter mondotta, ki hangsúlyozta, hogy a Dunarea-bizottság jelenlegi működési szabályzata nem áll összhangban az ország szuverénitásával és azzal a szereppel, melyet Románia a civilizált európai államok sorában elfoglal. Éppen ezért szükségessé válik az eddigi rendszer, illetve a Dunarea-bizottság működési szabályzatának módosítása. A külügyminiszter beszéde után megkezdődtek a tanácskozások.

= Bulgária együtt kíván működni a Balkán Szövetség gazdasági tanácsával. Szófiából érkezett hírek szerint, bolgár vezető körök azt szorgalmazzák, hogy Bulgária kapcsolódjon bele a Balkán Szövetség gazdasági tanácsának munkájába. Ennek az intézménynek tevékenysége eddig rendkívül szép eredményekre vezetett az árucserre megszervezése terén és Bulgária komoly gazdasági előnyöket vár az abba való bekapcsolódástól. Tervbe vették azt is, hogy Romániával és Jugoszláviával egyetértőleg közösen szervezzék meg a gabonakivételt.

Rádióműsor

— Romániai műsorok —

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 11.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Közlemények. Időszerű kérdések. Rádióval kapcsolatos újdonságok. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszerű művészeti kérdések. 19.15: Gramofonlemezek. A műsorban a következő szerzők művei: Friend, Lucchesi, Discepolo, Millöcker, Bamberger, Joh. Strauss, Waldeufel, Colombo, Ewans, Beauregard. 20.10: A rádiógyetem keretében Toma Vladescu előadása a költészet jelentőségéről. 20.25: A „Balkal” balalajkzenekar hangversenye. Vezényel: Boris Vulpe. A következő szerzők művei: Mozart, Rebikov, Lenoir, Rubinstein, Grob, 21: N. Mihescu megemlékezése Maria királynőről. 21.15: Beethoven: IX. szimfónia. Vezényel: Stokovski. (Gramofonlemezek.) 22.30: Hírek. Sport. 22.45: A Vasile Julea-zenekar szórakoztató zenéje a Cosma-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Egzotikus világok asszonyai. (Felolvasás.) 11.45: Az öreg Rókus. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Rendőrzenekar. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.

14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.45: Befőzési tanácsadó. Sacellary Györgyné előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Nagy Lajos elbeszélései. 18.30: Cigányzenekar. 19.30: Kazinczy a Felvidéken. Irta Gogolak Lajos. 20: Közvetítés a városligeti Központi Tejcarnokból. Melles Béla zenekara játszik. Közben kb. 20.15: Hírek szlovák nyelven. 21.15: Legyen úgy, mint régen volt. Operett három felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Erdélyi Mihály. Az I. felvonás után kb. 22.25: Hírek, időjárásjelentés. A II. felv. után kb. 23.40: Hírek német és olasz nyelven. Az előadás után kb. 0.25: Közvetítés a Debrecen-étteremből.

Budapest II. 20.35: Szamosközi István Ardeal-erdélyi történetirő. 21: Hírek. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.45: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 12.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. A műsorban a következő szerzők művei szerepelnek: Weber, Chopin, Grieg, Massenet, Gillet, Rosas, Messenger. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.25: Déli hangverseny. Gramofonlemezek. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Balettzene gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Gluck, Mozart, Schubert, Chopin, German, Csajkovszki. 15.20: Időszerű kérdések. Közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos aktuálítások. 19.17: Orgonahangverseny, gramofonlemezek. Az alábbi szerzők művei: Handel, Cesar Franck, Joh. Seb. Bach. 19.40: A rádiógyetem keretében N. Iorga egyetemi

tanár előadása. 20: A Costica Tandin-zenekar szórakoztató hangversenye az egyik étteremből. 21.05: Massenet: „Werther”, opera 4 felvonásban. Gramofonlemezek. Az I. felvonás után (21.50—22): Sport. A II. felvonás után (22.35—22.45): Hírek. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A szegedi tanyák csodálatos világa. Felolvasás. 11.45: Budapest rádiós forrásai. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Bodrics Béla cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Országos Postászenekar. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszer árak. 17.15: A rádió diák-félfőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Vedres Mária elbeszélése. 18.25: A rádió szalonzenekara. Közben 19—19.10: Sportközlemények. 19.30: Magyar gyerekek a tulipánok országában. 20: Táncklemezek. 20.45: A rádió küllgyi negyedőrája. 21: Hírek. 21.20: Operettrészletek. 22.45: Időjárásjelentés. 22.50: B. Nagy Béla zongorázik. 23.30: Radó Antal olasznyelvű előadása. 23.45: Közvetítés a Vadászkiút szállóból. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 20: A bor. Irta Révész Béla. 20.30: Mikszáth, a boldog ember. (Felolvasás.) 21.25: Kamarazene. 22.35: Hírek.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 le. Minden további ára 10 szóig csupán 20 le. :-: szó 2 le

LEVELEZÉS

„Nem kaland” jelígre levél van a kiadóban.

„K. Sz.” Elutazom, de téged is magammal vislek. Sokszor csókollak. 5005

„Gszí esték”. Levelét más vitte el, újra írjon „Piroskának” jelígre. 5014

HÁZASSÁG

19 éves, csinos gazdálkodó leány ötmillió ingatlan, kétmillió készpénzhezománnyal. 28 éves, csinos özvegy 4 millió vagyonnal férjhez menne. Összekötést létrehoz Bizony Ferenc házasságközvetítő-irodája. Timisoara. 5003

ALKALMAZÁS

Portást óvadékkal azonnalra keresek. Vettényi, Str. Consistorului 29., reggel 10—11. 4999

Perfekt laboránst felvesz Foto Columban. Str. Eminescu 4986

Komoly, feltétlenül megbízható házvezetőnt keres magános ur. Cim a kiadóban. 5013

Elsőrendű férfi és női eladókat keresünk divatszakkmból. Cim a kiadóban. 5022

Másfél éves gyermek mellé keresek fiatal leányt délutánra. Fekete, Str. Cosbuc 34.

Zongoristának ajánlok torná-, vagy tánciskolába, zenekarba. Cim a kiadóban. 5012

LAKÁS

Uricsaládnál, a Ghiza Birta leányliceum közvetlen szomszédságában, vidéki diáklány teljes ellátással otthon talál. Cimeket „Otthon” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

Cal. Radnai elején, mi házban háromszobás, összkomfortos lakás szept. 1-re kiadó. Erd.: Cal. Radnai 19. alatt. 5016

Kiadó a belváros legforgalmasabb helyén egy, vagy két különbejárta üres szoba. folyóvízzel. Irodának igen alkalmas. Cim a kiadóhivatalban 4729

Négyszobás modern földszinti lakás kiadó. Bul. Dragailna 4. (Palatul Cultural-lal szemben). 4978

5-6 szobás

kertes magánházat keresek bérbe a város belterületén. Pontos címmel és árral ellátott ajánlatokat a kiadóba kérek. „November elsejére” jelígre.

Butorozott szobát keresek fürdőszoba es esetleg konyha használatra két személyre. Cimeket a kiadóba kérek. 5021

Modern háromszobás, összkomfortos lakások azonnalra és novemberre kiadók. Bul. Carol 70. 5010

Modern négyszobás lakást keresek okt., vagy nov. 1-re, esetleg magánházat. Cimeket Hilyer parfümeriába kérem leadni. 5018

OKTATÁS

Német nyelvórákat vennék. lehetőleg a délelőtti órákban. Cimeket a kiadóba kérek.

Idén érettségizett leány pót- és felvételi vizsgások előkészítését vállalja. Ugyanott íróasztal és pelerin eladó. Cim: Cal. Saguna 73. 4993

INGATLAN

Százötven négyszögletes saroktelék Micalaca Nouă-n, a katolikus templom utcájában, autobuszmegálló mellett, eladó. Cim a kiadóban. 5020

ÜZLET

Nagyon rentábilis, konkurrencia nélküli, állami támogatásban részesülő gyárhoz legalább 500.000 leiel társ kerestetik. Ajánlatok „Ritka alkalom” alatt a kiadóba. 4991

VÉTEL - ELADÁS

Keveset használt „Singer” felsőréssz készítő gépek jutányosan eladók. Cim: a kiadóban. 5015

Íróasztalok, írógépasztal. Underwood írógép, fogas eladó. Str. T. Ionescu i. i. felülről balra. 5017

ELADÓK

Agypárna, tüllasztalterítők, filc-applikációs tüllterítők, nippalavatók, diványpárnák és egyéb kézimunkák

FEKETE

Strada Cosbuc 84 sz.

Alkalmi áron eladó egy sötét dió hálószoba és modern komplett ebédlő. Megtekinthető

ADLER

biz.-üzletben. Str. Bratianu 2-4. 5019

Dióhálók, ebédlők,

kombináltsekreány, íróasztalok, esilárok, tülltöltött kőlyv-urizoba, antik náló, biedermeier üllőgarnitúra, fiókos szekrények, antik szőnyegek és vitrinek nagy választékban.

Zálogkölcsonöket

közvetítünk. Bőleget adunk, zálogcédlőket olcsón, visszaadjuk.

TEMPO bizományi üzlet, Fischer Elz-paola.

KÜLÖNFÉLÉK

Uj üzlet

Biv. Reg. Maria 19. sz. alatt. Tekintse meg finom és különleges gyümölcsömeim, most megnyitott üzletomben. Szíves pártfogást kérve WAGNERE.

Haláleset

elutazás, költözésközből kifolyólag veszek készpénzért ocska bútorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit. — Vásárolók lakásban es padláson heverő bármilyenm is felesleges holmit, ím-jomót stb Vidékre is megvelek. Cimeket lakasomra. Levelezőlap- vagy személyes hívással hazhoz jövök. Uoju-uoci 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.

ELVESZETT

julius 27-én egy gyémánt kis masni brostú

„Loguma”-cégtől az Avram Iancu térig es térén. A str. Eminescu-n egészen az „Jda” szalonig. Becsületes megtaláló 1.000 lei jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalban.

Legújabb jelentéseink:

Tokió mindent elkövet a béke érdekében

Londonból jelentik: Tokióból érkezett éjszakai jelentés szerint a japán kormány a béke fenntartása érdekében hajlandó arra, hogy elismerje a szovjetnek a csang-ku-fengi dombra való jogait, feltéve, hogy a szovjet lemond ezeknek a halmoknak további katonai megerősítéséről. A csang-ku-fengi viszály legújabb fejleményei ugyanis arra készítették a japán kormányt, hogy a szerdán a késő éjjeli órákban újabb tanácskozássra üljön össze. Éjjel után Itaki hadügyminiszter és a vezérkar magasrangú tisztjei tanácskozássra ültek össze, amely 4 óráig tartott.

A tokiói sajtó értesülése szerint a rendkívüli minisztertanács új javaslatokat dolgozott ki a viszály diplomáciai uton való szabályozására. Ezeket az új javaslatokat azonnal továbbították a moszkvai japán nagykövethoz, aki még e hét folyamán Litvinov elé terjeszti azokat. Az új javaslatok lényegéből a lapok tudni vélik, hogy

Japán hajlandó a szovjet irányában lényeges engedményeket tenni, feltéve, ha Moszkva hajlandó a határvonal megszabásának vitás ügyét bizottság elé terjeszteni, amelyben Mandzsukuó is képviselteti magát.

Diplomáciai körökben hirtelen jár, hogy a kormány utasította a moszkvai japán nagykövetet, keresse fel harmadikban is Litvinov szovjet külügyi népbiztost és foly-

tasson vele tárgyalást. A japán kormány erre a harmadik tárgyalásra elküldötte utasításait Sigemitsu nagykövetnek. Ezek az utasítások az engedékenység legszélsőbb határáig hajlandóak elmenni. A japán kormány hozzájárul egy demarkációs vonal létesítéséhez, továbbá beleegyezik, hogy bizottságot delegáljanak. Ugaki külügyminiszter annak a leszögezésére utasította a japán nagykövetet, hogy Japán őszinte és jóbaráti viszonyra törekszik Oroszországgal.

Ugyanakkor, amikor Japán szemmel láthatólag mindent elkövet a békés elintézés ügyében, a japán hadügyminiszterium jelenti, hogy a mandzsu határon

a szovjetorosz csapatok az elmúlt éjszaka újabb heves támadást intéztek a japán állások ellen

A japánok azonban eddig visszautasítottak minden támadást és szilárdan tartják állásaikat. Csang Ku Feng-től 13 kilométernyire keletre a szovjetcsapatok parancsnoksága nagyobb csapaterősítéseket vont össze és az újabb jelentések azt mutatják, hogy a szovjet hadvezetés megváltoztatta harci módszerét. Az eddigi szörványos harcok helyett

a szovjetcsapatok most pergőtűzzel igyekeztek elsöpörni a japán állásokat.

Feng falut a szovjet tüzéség ágyúvédelmei rommá lötték.

Chamberlain miniszterelnökkel és Halifax külügyminiszterrel kíván sürgősen tárgyalni Runciman

Prága. A csehszlovák baloldali lapok együttes támadást indítottak Hodzsa Milan miniszterelnök ellen. De nemcsak az ellenzéki lapok, hanem

a kormánykoalíció baloldali pártjának egyes körei is Hodzsát teszik felelőssé, hogy Csehszlovákia egyre több engedményre kényszerül és hogy kénytelen volt egy angol közvetítőhöz is hozzájárulni.

Egyes lapok a közeli kormányválság lehetőségéről irnak és úgy sejtik, hogy Hodzsa utóda Malypetr kamarai elnök lesz. A baloldali körökben szemére vetik Hodzsának azt is, hogy a szovjet és a francia szövetség mellett nem foglalt el olyan határozott álláspontot, amely elvártak volna. Politikai körökkel kellemtlenül érinti a belpolitikai helyzetnek ez a kiélézése annál is inkább, mert ez éppen akkor következik be, amikor a kormány hivatalos tárgyalásokat kezd Runcimannal és a kikül-

dött angol bizottság tagjaival.

A csehszlovák belpolitika kimélyülő váltságától függetlenül Runciman lord tovább folytatja munkáját. Beavatott körökben az a vélemény, hogy

Runciman lordnak eddigi megbeszélései alapján kialakult már a véleménye

és ennek a tervezetét akarja Chamberlain miniszterelnöknek és Halifax külügyminiszternek bemutatni, mielőtt azt a tárgyalófelekkel közölné. A Hodzsa miniszterelnök elleni támadások, a cseh és német sajtóhadjárata, a különféle incidensek és a csehszlovák határ mentén készülő nagyszabású német hadgyakorlatok mind a még fennálló feszültségről tanuskodnak. A helyzet az, hogy

nem a nemzetiségekkel való kiegyezés hanem a háború és béke lehetősége felett folyik a vita.

Az angol tengerészeti miniszter Gdyniában találkozott a lengyel külügyminiszterrel

Varsóból jelentik: Duff Cooper angol tengerészeti miniszter jelenleg a lengyelországi Gdyniában tartózkodik, ahol Beck lengyel külügyminiszter fogadta. Az angol miniszter tegnap meglátogatta a kikötőt, majd vilásgreggeli adott jachtján Beck külügyminiszter tiszteletére. Valószínű, hogy Duff Cooper Danzigba is el-

látogat.

A francia diplomácia is fontos miniszterlátogatást készített elő. Bonnet francia külügyminiszter ankarai útját véglegesen szeptember 20-án állapították meg. Ezalkalommal írják alá Ankarában a francia-török barátsági szerződést.

A nemzetközi politikai események hatása alatt emelkedik a dollár

London. Chamberlain miniszterelnök váratlan visszatérése Londonba, amely hír szerint véletlenül esett össze Daladier francia miniszterelnök nyaralásának megszakításával, a megnyugtató nyilatkozatok mellett is nemzetközi válsághírek özönével árasztotta el a Cityt, amely ennek következtében kétirányú tökemenedülés gócpontja lett. Az általános európai nyugtalanság dollár-hosszban, illetve az arany felé irányuló mozgalomban nyert kifejezést és csúcspontjára szöktette fel az arany árát, egyttal pedig súlyos nyomást

gyakorolt a fontra. A font amerikai árfolyama egyidőben csak fél centtel haladta meg a régebbi font-dollár egyenértékét, amely 4.86% volt. Junius végén, vagyis a legújabb aranyroham kezdete óta 23 millió font értékű arany cserélt gazdát Londonban. Némileg enyhítette a fontra gyakorolt nyomást a másik mozgalom, a „frank rémület”, amely új francia tökemenedülést indított London felé. A francia pánik-tőke ismét főként fontban és jelszavas angol bankbetétekben keres elhelyezkedést.

Kilenc magyar újságíró halálos repülőgépszerencsétlensége Debrecen mellett

Budapestről jelentik: Egy kirándulócsoport, mely a Hortobágyról Budapest felé tartott, a debreceni Nagyerdő mellett lezuhant. A gép három főnyi személyzete valamint utasai életüket veszítették. A lezuhant repülőgép utasai között 9 budapesti magyar újságíró is volt, akik a Szent István-év alkalmából rendezett pilótapikniken vettek részt. A lezuhant repülőgép Fokker típusú volt. Az újságírók nevei még ismeretlenek.

Szabadlára helyezték Darányi Ernőt, aki lelőtte csábítóját

Budapest. A budapesti ítélőtábla ma foglalkozott Darányi Ernőre budapesti uriasasszony gyilkossági bűnyűgyével, aki február 3-án egyik lipótvárosi penzióban agyonlőtte volt szerelmesét, dr. Kronstein András ügyvédet.

A törvényszék Darányinét két hónappal ezelőtt szándékos emberölés büntette címmén 6 esztendei fegyházra ítélte

és most a tábla másodfokon foglalkozott az ügygel. Miskolczi Ágoston főügyész mondott vádbeszédet, amelyet többször szakított félbe a vádlott asszony hangos zokogása. Elmondotta, hogy a megállapítás szerint a vádlott nő tisztességes ember felesége volt és egy férjes asszonyt, akinek tisztességes társadalmi pozíciója, férje és gyermeke van, nem lehet elcsábítani. Azt a védekezést tehát, hogy elcsábították, nem lehet elfogadni, és azt valótlanságnak bélyegzi. Nem igaz az sem, hogy dr. Kronstein házasságot ígért Darányinénak. Valójában Darányiné vállalkozott arra, hogy a fiatal ügyvédnek szeretője lesz. Darányiné nem szerette a férjét és amikor szeretője ráunt, akkor benne az elhagyott szerető hívsága dolgozott. Szigorú büntetés kiszabását kérte. A perbeszéd elhangzása után a tábla elnapolta a tárgyalást és

a bizonyítás kiegészítését rendelte el.

A táblai tanács ezután a védő kérelmére elrendelte a gyilkos asszony szabadlábrahelyvezését, ami a délután folyamán meg is történt.

Bekötötte szemét és a vonat elé feküdt egy 15 éves bucaresti-i inasfiú

Bucaresti. Megrázó gyermeköngyilkosság történt szerdán a fővárosban. Dambu Corneliu 15 éves fiú a bucaresti-constantai gyorsvonat elé vetette magát és a vonat kerekei véres huscafatokká szaggatták szét. Dambu Corneliu még alig töltötte be a 15-ik évét. Mint inas dolgozott a Grivitei-uton lévő Marinescu-féle zsinórkészítő műhelyben. Ma reggel bucsulevelet írt szüleinek, amelyben többek között azt mondja, hogy megunta az életet és tettért bocsánatot kér. Ezután eltávozott szüleinek Pargari-ucca 44. szám alatti lakásáról és a 8-as számú órházhoz ment. Amikor a Constanta felé haladó gyorsvonatnak közelednie kellett, szemét zsebkeféjével átkötötte, majd pedig lefeküdt a sínekre. Néhány pillanattal később a mozdony kerekei felismerhetlenségig összeroncolták a szerencsétlenségű inasgyerek testét. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak megállapítására, mi készítette a riut borzalmas tette végrehajtására.

Legújabb sport!

Műugrás és 4x200-as staféta az Európa uszóbajnokságban

Londonból jelentik: Az angol fővárosban most folyó világbajnoki uszóversenyek alkalmával bonyolították le az európai bajnoki német-olasz vízpoló mérkőzést, amelyen a németek 4:0 (2:0) arányban győztek.

Az Európa uszóbajnokságok nrai eredményei: Műugrás: 1. Weiss (Németország) 158.02, 2. Haschter (Németország) 137.01, 3. Hoydgez (Anglia) 132.52, 4. Hidvégi (Magyarország) 123.11. 1. Németország 9.17.6, 2. Franciaország 9.22.6, 3. Anglia 9.24.6. A 4x200 méteres stafétában 4. Magyarországnak 9.29.6. A magyar stafétában a legjobb időt Gróf Ödön uszta.